

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Financování investiční akce města Hradec nad Moravicí
Financing of the Investment Project in the Town of Hradec nad Moravicí

Student: Bc. Lenka Škrobánková
Vedoucí diplomové práce: Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

OSTRAVA 2012

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2 a 3 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila“.

OBSAH

1. ÚVOD	5
2 POSTAVENÍ OBCÍ V ČR A PRAVIDLA JEJICH HOSPODAŘENÍ.....	7
2.1 Postavení obcí v ČR.....	7
2.2 Působnost obce.....	8
2.3 Orgány obce.....	9
2.3.1 Zastupitelstvo obce.....	10
2.3.2 Rada obce.....	11
2.3.3 Další orgány obce	12
2.4 Hospodaření obcí.....	13
2.4.1 Rozpočet.....	13
2.4.2 Rozpočtový proces.....	15
2.4.3 Rozpočtová skladba.....	16
2.5 Příjmy rozpočtu obce.....	18
2.5.1 Daňové příjmy.....	18
2.5.2 Nedaňové, kapitálové příjmy, dotace a návratné finanční výpomoci...	19
2.6 Výdaje rozpočtu obce.....	21
3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA HRADCE NAD MORAVICÍ.....	23
3.1 Základní charakteristika	23
3.1.1 Historie.....	23
3.1.2 Občanská a kulturní vybavenost.....	24
3.1.3 Správa města	25
3.2 Analýza hospodaření města Hradce nad Moravicí.....	27
3.2.1 Analýza příjmů.....	30
3.2.2 Analýza výdajů.....	38
3.2.3 Plánovaný rozpočet na rok 2012, rozpočt.výhled na léta 2013 a 2014.....	42
4 NÁVRH FINANCOVÁNÍ VYBRANÉ INVESTIČNÍ AKCE.....	44
4.1 Záměr investiční akce a její předpokládané náklady.....	44
4.2 Dotační tituly vhodné k realizaci projektu.....	48
4.3 Možnosti financování.....	51
4.3.1 Financování investiční akce prostřednictvím vlastních zdrojů.....	51

4.3.2	Financování investiční akce prostřednictvím návratných finančních výpomocí.....	52
4.3.3	Financování investiční akce kombinací úvěru a dotace.....	54
4.3.4	Financování investiční akce prostřednictvím PPP projektu.....	56
5	ZÁVĚR.....	59
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM ZKRATEK.....	66
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 ÚVOD

Nejnižším stupněm územní samosprávy je obec, vyšším územně samosprávným celkem je kraj. Hlavní úlohou obcí je zabezpečení veřejných statků a služeb pro své občany. Obce mají ze zákona právo samostatně nakládat se svým majetkem, sestavovat rozpočet a hospodařit podle něj. Snaží se rozvíjet své území, aby byly konkurence schopné s ostatními obcemi v ČR. Pokud chtějí rozvíjet své území, musí investovat do infrastruktury obce. Je důležité, mít stanoveny priority oblastí. Tzn. obce by měly plánovat, jakým směrem se budou ubírat a měly by vytvářet dlouhodobé strategie. Při plánování svých investičních záměrů musí obce najít dostatek finančních prostředků, avšak většina obcí v ČR nedisponuje potřebným kapitálem k financování svých projektů z vlastních zdrojů.

Tématem diplomové práce je financování investiční akce „Zateplení a výměna oken ZŠ Hradec nad Moravicí včetně výměny zdroje tepla“. Obce v případě plánovaných investičních záměrů musí najít vhodné finanční prostředky z vlastních zdrojů, popř. musí hledat cizí zdroje pomocí návratných finančních výpomocí, dotací nebo spolupracovat se soukromým sektorem. V případě cizích zdrojů musí realizovat své plány tak, aby to nesnížilo schopnost zabezpečovat veřejné statky svým občanům.

V rámci veřejné politiky je možné téma diplomové práce zařadit do lokální veřejné politiky, jejímž cílem je zajištění a udržení standardu života v obci pro občany a rozvíjení infrastruktury v obci.

Cílem diplomové práce je najít možné zdroje financování plánované investiční akce. Z vybraných návrhů stanovit nejpříjemnější způsob financování. Dílčím cílem práce je zhodnotit hospodaření města Hradec nad Moravicí za pětileté období, tj. 2007 až 2011.

Hypotézou této diplomové práce je, že město Hradec nad Moravicí není schopno financovat celou plánovanou investiční akci zcela ze svých vlastních zdrojů a v případě financování prostřednictvím cizích zdrojů bude do budoucna zatížen rozpočet města a omezeny plánované investiční záměry.

V diplomové práci bude využita metoda analýzy a komparace hospodaření města Hradce nad Moravicí v letech 2007 až 2011, dále bude použita metoda dedukce, na jejímž základě budou navrženy možnosti financování vybrané investiční akce.

Diplomová práce je rozdělena do 5 kapitol (včetně úvodu a závěru). Úvodní část je zaměřena teoreticky. Vymezuje působnost a postavení obcí v ČR, popisuje jejich hospodaření, jaké příjmy obce získávají a do jakých oblastí vynakládají finanční prostředky. Následující dvě části už jsou praktické. Druhý oddíl analyzuje hospodaření města Hradec nad Moravicí za 5 let, tj. 2007 až 2011, popisuje jednotlivé příjmy a výdaje a nastiňuje budoucí vývoj hospodaření pomocí rozpočtového výhledu. Poslední část práce je zaměřena na plánovanou investiční akci, kde jsou navrženy možnosti financování investičního záměru. V závěru práce jsou shrnuty možnosti financování projektu a uveden nejvhodnější způsob financování projektu.

V práci je použita odborná literatura a legislativa týkající se hospodaření, působnosti a postavení obcí, ze které je čerpáno především v teoretické části. K praktické části jsou informace získány především z interních podkladů a konzultací Městského úřadu Hradec nad Moravicí, a také internetových zdrojů.

2 POSTAVENÍ OBCÍ V ČR A PRAVIDLA JEJICH HOSPODAŘENÍ

V ČR existuje systém se dvěma stupni územní samosprávy. První stupeň je na úrovni obcí tvořen obecními úřady a druhý na úrovni krajů tvoří krajské úřady.¹

2.1 Postavení obcí v ČR

Postavení obcí a krajů je již zakotveno v Hlavě sedmé Ústavy ČR a dále v zákoně 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Na tento zákon navazují další právní předpisy např. zákon o místních poplatcích, o správě daní a poplatků, o volbách do zastupitelstev v obcích, o rozpočtových pravidlech apod.

Obec je základním územním společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.²

Základem samosprávy obce jsou její občané, tzn. osoby se státním občanstvím na území ČR a trvalým pobytem na území obce. Občan, který je starší 18 let má právo volit a být zvolen do zastupitelstva obce, hlasovat v místním referendu a účastnit se zasedání zastupitelstva obce apod.³ Občané se tedy podílejí na řízení obce:

- nepřímo prostřednictvím zvolených zastupitelů obce,
- přímo na veřejných zasedáních zastupitelstva obce nebo dobrovolnou prací v různých komisích.

Podle zákona 128/2000 Sb., o obcích můžeme obce rozdělit na:

- **Obce**, které nejsou městy.
- **Městys** je historické označení, které měla obec právo využívat před rokem 1954, toto označení může znovu užívat od roku 2006, obec je městysem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Jestliže obec neměla postavení historického městyse, novým se stát nemůže.

---

¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha, 2007. s. 29.

² Dle § 1, 2 zákona 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení).

³ Dle § 16 zákona 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení).

- **Město** je obec, která má alespoň 3000 obyvatel, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Některé obce získaly statut města, i když mají nižší počet obyvatel než je stanovený limit, protože vznikly v dřívějších dobách.
- **Statutární město** se může členit na městské části nebo městské obvody s vlastními samosprávnými orgány a upravuje své vnitřní poměry statutem.

2.2 Působnost obce

Obec spravuje své záležitosti v samostatné působnosti nebo v přenesené působnosti. V samostatné působnosti spravuje obec všechny záležitosti, které jsou v zájmu jejich občanů a mají především lokální charakter. Samosprávnou působnost mají všechny obce stejnou.

V rámci samosprávné působnosti má obec právo sestavit a hospodařit s vlastním rozpočtem, hospodařit s obecním majetkem, vést peněžní fondy obce, zakládat právnické osoby, organizační složky a příspěvkové organizace, zřídit obecní policii, vyhlásit místní referendum, vydávat obecně závazné vyhlášky obce, vytvářet program rozvoje územního obvodu obce, spolupracovat s dalšími obcemi apod.⁴

Přenesená působnost zahrnuje agendy, které na obce delegoval stát z důvodů přiblížení státní správy občanům. Rozsah této působnosti se u obcí liší. Většina obcí v rámci této přenesené působnosti zajišťuje evidenci občanů a vede matriky. Na plnění úkolu v rámci přenesené působnosti získá obec příspěvek ze státního rozpočtu. Tento příspěvek je určen v zákonu o státním rozpočtu. Může mít podobu roční dotace podle míry rozsahu vykonávané přenesené působnosti, ale může mít také formu účelové dotace.⁵

Při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí při vydávání nařízení obce zákony a jinými právními předpisy. V ostatních případech jsou řízeny usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů, patřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti podle zákona 128/2000 Sb., o obcích.⁶

V rámci přenesené působnosti obec vydává nařízení vymezené činnosti, jedná se o vydávání nařízení obce, rozhodování o místní a účelových komunikacích, projednávání přestupků, dále jsou v rámci přenesené působnosti obce vodoprávním úřadem a spravují drobné toky,

⁴ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha, 2007. s. 29.

⁵ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha, 2007. s. 155 – 156.

⁶ Dle § 61 zákona 128/2000 Sb. o obcích.

jsou povodňovým orgánem, dále orgánem ochrany přírody a ochrany ovzduší.⁷ Obce mohou mezi sebou uzavřít veřejnoprávní smlouvu. Na základě této smlouvy vykonává jedna obec v rámci přenesené působnosti určité agendy pro další obce.

V rámci přenesené působnosti lze rozlišit obce podle míry přenesení státní správy:⁸

- **Všechny obce**, na které je přenesen základní výkon státní správy (označují se také jako obce 1. stupně přenesené působnosti);
- **Obce s matričním úřadem;**
- **Obce se stavebním úřadem;**
- **Obce s pověřeným obecním úřadem**, (označují se také jako obce 2. stupně přenesené působnosti);
- **Obce s rozšířenou působností**, (označují se jako obce 3. stupně přenesené působnosti).

2.3 Orgány obce

Podle zákona o obcích jsou hlavními orgány obcí v ČR zastupitelstvo, rada, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány výbory zastupitelstva obce a komise rady obce.

Orgány u obcí je možné rozlišit z hlediska:⁹

- Jejich složení:
  - kolegiální, složené z více osob – zastupitelstvo, rada, výbory zastupitelstva, komise rady,
  - individuální, tvořené jedincem – starosta,
- Demokratické legitimacy:
  - přímo volené občany – zastupitelstvo,
  - volené zastupitelstvem – rada, starosta, výbory,
  - ustanovované jinak – komise, zvláštní orgány obce,
- Právního základu
  - prvotně ústavně zakotvené – zastupitelstvo obce,
  - prvotně zákonně zakotvené – ostatní orgány obcí, včetně zastupitelstva.

---

⁷ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha, 2007. s. 30.

⁸ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha, 2007. s. 161.

⁹ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha, 2007. s. 169.

2.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je kolektivním orgánem, který jako jediný z orgánů obce je zakotven v Ústavě ČR. Je složeno ze členů zastupitelstva, kteří jsou přímo voleni v komunálních volbách do obecního zastupitelstva na 4 roky, s volebním právem občanů obce starších 18 let a poměrným systémem volebního hlasování. Členové zastupitelstva volí ze svých řad radu obce, starostu a popřípadě místostarosty. Zastupitelstvo se schází nejméně jednou za tři měsíce, zpravidla jej řídí a svolává starosta obce. Zasedání zastupitelstva je pro občany veřejné a občané mohou vyjadřovat svá stanoviska ke věcem, které jsou projednávány. Zastupitelstvo má nejméně 5 a maximálně 55 členů. Při stanovení počtu členů se přihlíží k počtu obyvatel obce a velikosti územního obvodu. Počet členů zastupitelstva činí:¹⁰

- do 500 obyvatel 5 až 15 členů,
- nad 500 do 3 000 obyvatel 7 až 15 členů,
- nad 3 000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů,
- nad 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů,
- nad 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů,
- nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů.

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech samosprávné působnosti o rozpočtu obce a závěrečném účtu za uplynulé období, rozpočtovém opatření, zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů, nabytí a převodu nemovitých věcí, poskytnutí darů v hodnotě nad 20 tisíc Kč, poskytnutí dotace v hodnotě nad 50 tisíc Kč, poskytnutí půjčky, přijetí úvěru nebo půjčky, poskytnutí dotace, emisi komunálních obligací, programu rozvoje územního obvodu obce, sdružení se s ostatními obcemi, vydávání obecně závazných vyhlášek apod.

V přenesené působnosti zastupitelstvo vydává nařízení obce v těch obcích, kde se nezřizuje rada obce.¹¹

Zastupitelstvo má velké rozhodovací pravomoci a odpovědnost, protože rozhoduje o hospodaření s majetkem obce a finančními prostředky z veřejných rozpočtů. V určitých záležitostech může podle zákona o obcích zastupitelstvo delegovat některé své pravomoci na radu obce.

---

¹⁰ Dle § 68 zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

¹¹ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha, 2007. s. 169.

Kontrolními a iniciativními orgány zastupitelstva jsou výbory obce, zřizují se podle potřeby, vždy však musí být zřízen kontrolní a finanční výbor. Pokud žije v obci podle posledního sčítání lidu nejméně 10 % občanů, kteří se hlásí k jiné než české národnosti, tak se tento výbor zřídí. Výbory musí být nejméně tříčlenné, předsedou je vždy člen zastupitelstva.

2.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti, za její výkon je odpovědná zastupitelstvu. V oblasti přenesené působnosti rozhoduje na základě zákona.¹² Členy rady tvoří starosta, místostarostové a další členové, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů může být nejméně 5 a nejvíce 11, vždy však musí být počet lichý a nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu zastupitelstva. Pokud má zastupitelstvo méně než 15 členů, tak se rada obce nevolí. V tomto případě plní její funkci starosta. Rada se usnává nadpoloviční většinou. Radu svolává starosta podle potřeby, schůze jsou na rozdíl od zasedání zastupitelstva neveřejné.

V rámci svých pravomocí rada připravuje návrhy pro projednání zastupitelstva zabezpečuje plnění jeho usnesení. Zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem. Plní funkce zakladatele nebo zřizovatele, tzn. řídí právnické osoby a organizační složky obce pro zabezpečení veřejných statků. Rozhoduje ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti. Vydává nařízení obce. Projednává a řeší návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva nebo komise rady. Stanovuje rozdělení pravomocí v obecním úřadě, zřizuje a zrušuje odbory a oddělení obecního úřadu. Na návrh tajemníka jmenuje a odvolává vedoucí odborů obecního úřadu, zřizuje a zrušuje komise rady, jmenuje a odvolává jejich předsedy a ostatní členy. Kontroluje plnění úkolů v samostatné působnosti obecním úřadem a komisemi. Stanovuje celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a organizačních složkách obce. Ukládá pokuty v samostatné působnosti, pokud tuto působnost zcela či zčásti nesvěří příslušnému odboru obecního úřadu, schvaluje organizační řád obecního úřadu atd.¹³

Rada obce může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány **komise**. Rada také stanoví počet členů. Komise je odpovědná radě a usnává se většinou hlasů všech členů. V rámci samostatné působnosti obce může předkládat návrhy a náměty. Starostovi je odpovědná ve věcech výkonu přenesené působnosti.

¹² Dle § 99 zákona 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení).

¹³ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha, 2007. s. 197-198.

2.3.3 Další orgány obcí

Starosta je nejvyšší zvolený představitel obce, který zastupuje obec navenek. Pokud není zřízena v obci funkce tajemníka, plní jeho úkoly starosta. Starosta musí mít české státní občanství, je volen ze svých řad zastupitelstvem a je mu za výkon své funkce odpovědný. V případě nepřítomnosti zastupuje starostu místostarosta. Zastupitelstvo může svěřit místostarostovi zabezpečení určitých agend v samostatné působnosti a zvolit i více místostarostů.

Starosta jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu se souhlasem krajského úřadu, dále svolává zastupitelstvo obce a připravuje, svolává a řídí zasedání rady obce. Spolu s místostarostou podepisuje zápis z jednání rady obce, právní předpisy obce a usnesení zastupitelstva a rady obce. Dále starosta odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok.

Obecní úřad vykonává činnosti, které souvisejí se samosprávnou i přenesenou působností obce. Tvoří jej starosta, místostarosta, tajemník a zaměstnanci obce, ti jsou společně s tajemníkem v zaměstnaneckém poměru. V čele obecního úřadu je starosta, avšak úkoly zaměstnavatele plní tajemník obecního úřadu.

Obecní úřad v samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. V přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti zastupitelstva obce nebo rady obce či zvláštních orgánů, případně komise.¹⁴

Obecní úřad může být členěn na odbory a oddělení. Počet členů odborů závisí na velikosti obce, rozsahu samostatné působnosti a výkonu státní správy.

Tajemník je součástí obecního úřadu, jeho funkce se zřizuje vždy v obci s pověřeným obecním úřadem a v obci s rozšířenou působností. Ostatní obce tuto funkci mohou zřídit. Tajemník není samostatným orgánem obce. Plní úkoly, které mu uložila rada, starosta nebo zastupitelstvo. Zajišťuje úkoly v přenesené působnosti s výjimkou věcí svěřených radě nebo zvláštnímu orgánu obce, stanoví podle zvláštních předpisů platy zaměstnancům obce,

---

¹⁴ HORZINKOVÁ Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň, 2008. s. 152 – 153

kteří jsou zařazeni do obecního úřadu. Vydává spisový řád, skartační plán a pracovní řád obecního úřadu.¹⁵

2.4 Hospodaření obcí

Mezi nejdůležitější úkoly územní samosprávy – obce, kraje – patří úkoly, které mají ekonomickou povahu, jedná se o zabezpečování různých druhů veřejných statků. Hospodaření s rozpočtovými prostředky upravuje zákon 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákon 128/2000 Sb., o obcích a zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a státním fondům.

2.4.1 Rozpočet

Obec má povinnost každoročně sestavovat vlastní rozpočet. Tyto rozpočty soustřeďují jak příjmy, které obec získá přerozdělováním z veřejných rozpočtů, tak příjmy vytvořené vlastní činností.

Rozpočet obce je charakterizován jako centralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti.¹⁶

Rozpočet představuje bilanci příjmů a výdajů za rozpočtové období, kterým je převážně kalendářní rok. Při tvorbě rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu, který má obec povinnost sestavovat na dobu 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje rozpočet. Rozpočtový výhled slouží jako finanční nástroj pro střednědobé rozpočtové plánování.

Cílem hospodaření každé obce z dlouhodobého hlediska je, aby byl rozpočet vyrovnaný, tzn., aby výdaje byly rovné příjmům, popřípadě přebytkový, kdy příjmy převyšují výdaje. V krátkém období toto nemusí být dodrženo. Rozpočet může být schválen i jako schodkový, tzn. výdaje převyšují příjmy, avšak jen v případě, že tento schodek je možné uhradit smluvně zajištěnou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo finančními prostředky z minulých let.

Rozpočet obce je nástrojem realizace koncepce municipální politiky na úrovni územní samosprávy, která stanovuje priority v rámci místních veřejných statků, jež poskytuje obec a rozhoduje o výši poplatků. Rozpočet je dále nástrojem realizace volebních programů.

---

¹⁵ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha, 2007. s. 210.

¹⁶ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha, 2007. s. 71.

Je důležitým nástrojem prosazování místních zájmů a preferencí obyvatelstva daného území, nástrojem financování potřeb lokálního sektoru. Je důležitým rozpočtovým plánem, podle kterého se v rozpočtovém období hospodaří.¹⁷

Každý rozpočet na všech úrovních, tedy i územní, plní **3 důležité funkce** alokační, redistribuční a stabilizační.

- **Alokační funkce** je na úrovni územní samosprávy rozhodující. Prostřednictvím finančních prostředků soustředěných v územním rozpočtu se financují různé potřeby v lokálním nebo v regionálním veřejném sektoru, resp. zabezpečování veřejných statků.¹⁸
- **Redistribuční funkce** zajišťuje přerozdělování finančních prostředků z veřejných rozpočtů do obecního rozpočtu mezi obyvatelstvem na základě spravedlnosti.
- **Stabilizační funkce** je spojena se zásahy státu do ekonomiky s cílem dosažení růstu ekonomiky, nízké inflace, nízké nezaměstnanosti, optimální zahraniční platební bilance apod. Na místní úrovni tyto cíle lze jen částečně ovlivňovat. Proto je tato funkce zajišťována státním rozpočtem, avšak obce mohou vytvářet určité finanční nástroje, které povedou k rozvoji podnikání na území obce a zvýšení zaměstnanosti, např. prostřednictvím budování podnikatelských zón.¹⁹

Rozpočet obce je možné **rozčlenit na běžný a kapitálový rozpočet**. **Běžný (provozní)** je bilancí běžných příjmů a výdajů, většina z nich se opakuje a vztahuje se k danému rozpočtovému roku. Sestavuje se jako vyrovnaný, kdy obec je schopná krýt běžné výdaje běžnými příjmy. Běžný rozpočet může být sestaven i jako deficitní, kdy běžné výdaje převyšují běžné příjmy, tzn. obec není schopná hradit běžné výdaje běžnými příjmy.

Finanční rozpočtové prostředky, které se vztahují k financování investičních výdajů a přesahují jeden rozpočtový rok, jsou zachyceny v **kapitálovém rozpočtu**. Výdaje na tyto investiční akce jsou velké. I v tomto případě se kapitálový rozpočet sestavuje jako vyrovnaný, tzn. jeho příjmy se rovnají výdajům.

---

¹⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha, 2004. s. 201.

¹⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha, 2004. s. 201.

¹⁹ TOMÁNEK, Petr. *Veřejné finance – Modul F: Hospodaření územních samosprávných celků*. Ostrava, 2007. s. 13.

2.4.2 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces představuje souhrn činností, které slouží k hospodaření obce v daném rozpočtovém období. Jak je uvedeno výše, rozpočet se sestavuje na období jednoho kalendářního roku, ale rozpočtový proces tvoří období 1,5 až 2 let. V průběhu rozpočtového procesu se musí dodržovat rozpočtové zásady, tj.:²⁰

- **Každoroční sestavování a schvalování rozpočtu** příslušného článku územní samosprávy. Pokud není rozpočet schválen před začátkem rozpočtového období, hospodaří obec až do schválení podle tzv. **rozpočtového provizoria**, zpravidla buď podle skutečnosti stejného období v předchozím rozpočtovém období, nebo podle plánovaného rozpočtu;
- **Reálnost a pravdivost rozpočtu**, tj. reálný odhad příjmů a výdajů rozpočtu, aby bylo možné splnit rozpočet jako finanční plán bez větších odchylek;
- **Úplnost a jednotnost rozpočtu**, dosažená prostřednictvím závazné rozpočtové skladby;
- **Dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu**, tato zásada je základem pro úspěšné dlouhodobé hospodaření;
- **Hospodárnost, efektivnost a účetní audit**;
- **Publicita**, je důležité zveřejňovat údaje o hospodaření obce občanům.

Rozpočtový proces zahrnuje celkem čtyři fáze: návrh rozpočtu, schválení rozpočtu, plnění rozpočtu a jeho kontrola.

Návrh rozpočtu se obvykle sestavuje na základě předchozího rozpočtu a se zohledněním změn a inflace. Sestavení rozpočtu obce dále vychází z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria a rozpočtu kraje. Podkladem je rozpočtový výhled a sestavení návrhu rozpočtu provádí výkonný orgán obce, obvykle finanční výbor.

Schválení rozpočtu. Návrh rozpočtu musí schválit zastupitelstvo obce nadpoloviční většinou. Po schválení zastupitelstvem je rozpočet legislativní normou, která představuje závazné ukazatele hospodaření obce. Pokud zastupitelstvo rozpočet neschválí před začátkem nového rozpočtového roku, musí obec hospodařit podle rozpočtového provizoria.

Plnění rozpočtu se kontroluje v průběhu rozpočtového roku. Povinností obce je měsíčně zasílat výkaz o hospodaření ministerstvu financí. Během rozpočtového roku se mohou

---

²⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha, 2004. s. 211- 212.

provádět rozpočtová opatření. Jedná se o změny rozpočtu např. z důvodů změn legislativních norem, změn v organizaci, aktuálně vzniklé nové výdajové potřeby apod.

Kontrola. Po skončení rozpočtového roku vypracovává rada a finanční výbor závěrečný účet, který schvaluje zastupitelstvo. Obec je povinna závěrečný účet za uplynulý rok nechat přezkoumat, a to buď krajským úřadem nebo auditorem. Zpráva o přezkoumání hospodaření obce je důležitou součástí projednání závěrečného účtu, který by měl obsahovat celkový pohled na hospodaření v minulém roce, porovnání schváleného, upraveného rozpočtu a finanční operace rozdělené do rozpočtové skladby.

2.4.3 Rozpočtová skladba

Pro celou soustavu veřejných rozpočtů – a tedy i rozpočtů obcí – se používá závazná rozpočtová skladba, která podrobně člení příjmy a výdaje z různých hledisek. Prostřednictvím rozpočtové skladby je možné analyzovat, porovnávat jednotlivé rozpočtové hospodaření.

Třídění příjmů a výdajů rozpočtu podle rozpočtové závazné skladby respektuje zásadu:²¹

- Jednotnosti a závaznosti, tzn. kdy každý údaj má své jednoznačné identifikovatelné místo;
- Stability třídění rozpočtů, která je důležitá pro srovnatelnost, analýzu rozpočtů a pro makroekonomické potřeby;
- Potřeby agregace, sumarizace s využitím principu konsolidace, aby nedocházelo k několikanásobnému načítání některých operací;
- Srozumitelnosti na základě jasně definovaných hledisek;
- Kompatibility s mezinárodními účetními a statistickými standardy, aby byla zajištěna transparentnost na mezinárodní úrovni s použitím co nejjednodušších převodových můstků.

Rozpočtovou skladbu upravuje vyhláška Ministerstva financí ČR 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. Rozpočtová skladba rozděluje příjmy a výdaje na kapitální (odpovědnostní třídění), které je povinné pouze u státního rozpočtu, dále druhové, odvětvové a konsolidační třídění.

---

²¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha 2007. s. 103.

Druhové třídění

Podle tohoto třídění jsou příjmy a výdaje rozčleněny do tří základních okruhů na příjmy, výdaje a financování. **Příjmy** představují všechny nenávratně inkasované finanční prostředky, nezahrnují však vypůjčené inkasované prostředky ke krytí výdajů. Jsou součástí čtyř tříd (1. – 4. třída). **Výdaje** vyjadřují všechny poskytnuté platby a půjčky na realizaci rozpočtové politiky. Nejsou zde zahrnuty finanční prostředky, které mají charakter splátek. Jsou začleněny ve 2 třídách (5. a 6. třída). **Financování** vykazuje změnu stavu finančních prostředků na bankovních účtech (je začleněno do 8. třídy). Druhové třídění příjmů a výdajů se tedy rozděluje do 7 tříd:

- **Třída 1 – Daňové příjmy** jsou povinné příjmy získané z daní a pojistného sociálního a zdravotního pojištění na principu neekvivalence.
- **Třída 2 – Nedaňové příjmy** jsou veškeré příjmy jako např. příjmy z prodeje neinvestičního majetku, z prodeje zboží a služeb apod.
- **Třída 3 – Kapitálové příjmy** mají charakter příjmů z prodeje investičního majetku.
- **Třída 4 – Přijaté dotace** představují neekvivalentní a nenávratně získané dotace a dary od jiných úrovní rozpočtů.
- **Třída 5 – Běžné výdaje** představují např. výdaje za zboží a služby neinvestiční povahy, poskytnuté dotace a příspěvky, náklady na mzdy apod.
- **Třída 6 – Kapitálové výdaje** představují výdaje např. na pořízení investičního majetku a akcií s majetkovou účastí.
- **Třída 8 - Financování** má zvláštní postavení, obsahuje stavové údaje. Součástí této třídy jsou položky vyjadřující změnu stavu finančních prostředků na bankovních účtech jako stavová veličina.²²

Odvětvové třídění

Odvětvové hledisko třídění příjmů a výdajů se člení podle odvětví. Skladba je rozdělena na skupiny, ty dále na oddíly, které se člení na pododdíly, ty jsou tříděny na paragrafy. V rámci této struktury rozpočtové skladby se používá třídění do šesti skupin:

1. Zemědělství a lesní hospodářství;
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství;
3. Služby pro obyvatelstvo;
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti;

---

²² PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha, 2007. s. 110.

5. Bezpečnost státu a právní ochrana;
6. Všeobecná veřejná správa a služby

Konsolidační třídění

V rámci konsolidačního třídění jsou prvkem rozpočtové skladby tzv. záznamové položky. Konsolidace umožňuje vyloučit duplicity na základě interních transferů mezi fondy a korekci příjmů na straně jedné a korekci výdajů na straně druhé, při započítávání příjmů a výdajů.²³

2.5 Příjmy rozpočtu obce

Strukturu příjmů rozpočtu obce upravuje zákon 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Jsou závazně rozděleny do 4 rozpočtových skladeb (daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a dotace).

2.5.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy upravuje legislativně zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů. Proto obce nemohou přímo ovlivnit jejich výši. Daňové příjmy, které obcím plynou, mají rozhodující podíl na zdrojích jejich hospodaření. Rozpočtová pravidla vymezují tzv. rozpočtové určení daní (RUD), které se člení na sdílené daně a svěřené daně.

- **Sdílené daně** jsou státem vybírány a podle stanoveného podílu jsou následně rozděleny mezi státní rozpočet, rozpočet kraje a rozpočet obce. Příkladem je daň z přidané hodnoty.
- **Svěřené daně** jsou stanoveny státem a celý vybraný výnos plyne obcím do obecního rozpočtu. Obce mohou v omezené míře ovlivňovat jejich výši. Svěřenou daní je daň z nemovitosti, u níž má zastupitelstvo obce prostřednictvím veřejné vyhlášky právo zasáhnout do změn koeficientů pro výpočet této daně. Oproti ostatním daním má však malý výnos.

Součástí daňových příjmů jsou dále místní poplatky, správní poplatky a poplatky spojené se životním prostředím.

---

²³ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha, 2004. s. 233.

Místní poplatky mají zvláštní postavení. Stát stanovil místní poplatky zákonem. O zavedení místních poplatků rozhoduje zastupitelstvo obce prostřednictvím obecně závazné vyhlášky, ve které upraví podrobnosti jejich vybírání (druhy místních poplatků, jejich sazby a poplatníky, včetně úlev a osvobození od poplatku). Při jejich vyměřování však musí vycházet ze zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, který stanovuje zejména maximální možné sazby, popř. jejich rozpětí.²⁴ Obce mohou vybírat až 8 poplatků, jedná se o:²⁵

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Správní poplatky obec vybírá povinně na základě výkonu přenesené působnosti. Správní poplatky upravuje zákon 634/2004 Sb., o správních poplatcích, který vymezuje jejich výši. Příkladem správních poplatků mohou být stavební povolení, ověřování pravosti dokladů apod.

Poplatky za znečišťování životního prostředí souvisí s ochranou přírody a jejího prostředí, jsou z větší části příjmem. Výše těchto poplatků je rozdělena mezi obce a Státní fond životního prostředí ČR, jemuž náleží větší část. Řadí se sem poplatky za znečištění ovzduší, poplatky uložení odpadů, poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do povrchových vod.

2.5.2 Nedaňové, kapitálové příjmy, dotace a návratné finanční výpomoci

Nedaňové příjmy oproti daňovým příjmům mají obce větší pravomoc ovlivňovat. Vznikají z vlastní hospodářské činnosti obce. Mezi nedaňové je možné zařadit příjmy z vlastního

---

²⁴ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. Brno, 2008. s. 90 – 94.

²⁵ Dle § 1 zákona 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

podnikání, uživatelské poplatky, sankční pokuty, příjmy z mimorozpočtových fondů a ostatní příjmy.²⁶

Příjmy z vlastního podnikání jsou tradičním příjmem rozpočtu obce. Patří zde zisk z municipálních podniků, podíl na zisku podniku s majetkovým vkladem obce, příjmy z pronájmu majetku, příjmy z finančního investování. Uživatelské poplatky jsou poplatky za lokální veřejné statky, které obce poskytují svým občanům. Jedná se např. o vodné, stočné, odvoz komunálního odpadu. Sankční pokuty mají charakter spíše doplňkových příjmů. Plynou do obecních rozpočtů v rámci přestupkového řízení, jedná se např. o pokuty za znečišťování veřejných prostranství, nepořádek apod. Příjmy z mimorozpočtových fondů (tzv. účelových fondů) jsou příjmy, které obec může převést do svého rozpočtu. Tyto účelové fondy jsou vytvářeny mimo vlastní rozpočet, jejich příjmy mohou být doplněny zejména v případě hrozícího schodku hospodaření nebo neplánovaných potřeb.²⁷ Ostatní příjmy představují příjmy, které jsou v rámci územního rozpočtu málo významné. Jedná se např. o dary a výnosy z veřejných sbírek.

Kapitálové příjmy tvoří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku jako např. o prodeji nemovitosti, akcie apod. Obec získá prodejem majetku jednorázový příjem do svého rozpočtu, který se však již nebude opakovat. Podíl těchto příjmů do roku 1999 rostl, kdy vrcholila privatizace obecního majetku.²⁸

Dotace jsou vedle daňových příjmů druhým nejvýznamnějším zdrojem pro financování obcí. Dotace budou podrobněji rozebrány ve čtvrté kapitole.

Pokud obec nemá nenávratné finanční prostředky na krytí potřeb, může tyto chybějící zdroje nahradit prostřednictvím návratných zdrojů, ty jsou ovšem zatíženy úrokem. Mezi **návratné příjmy** je možné zařadit úvěr od domácích a zahraničních peněžních ústavů, emise komunálních obligací, návratné finanční výpomoci a půjčky ze státního rozpočtu. Více o návratných příjmech bude pojednáno ve čtvrté kapitole.

---

²⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha, 2004. s. 281.

²⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha, 2004. s. 288.

²⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha, 2007. s. 159.

2.6 Výdaje rozpočtu obce

Obce se významně podílejí na zabezpečování a financování stále většího spektra veřejných statků pro obyvatelstvo. Je to důsledkem decentralizace veřejné správy a posilování jednotlivých stupňů územní samosprávy. Podíl výdajů územních rozpočtů (rozpočtů obcí a také krajů) závisí na rozsahu odpovědnosti a pravomoci obcí a regionů za zajišťování veřejných statků a dalších úkolů.²⁹

Výdaje je možné členit z různých hledisek, nejčastěji se rozdělují podle ekonomického, hlediska, rozpočtového plánování, funkcí veřejných financí a infrastruktury.

Členění výdajů z hlediska ekonomického

Jedná se o nejčastěji používané třídění výdajů, které se používá v celé rozpočtové soustavě. Dělí se na běžné a kapitálové výdaje. Podrobné členění běžných a kapitálových výdajů upravuje rozpočtová skladba. **Běžné (neinvestiční, provozní)** výdaje jsou opakující se výdaje, ze kterých se financují běžné potřeby v příslušném rozpočtovém roce. Jedná se o výdaje určené na platy zaměstnanců, nákup energií, nákup materiálu, nákup služeb apod.³⁰ **Kapitálové (investiční) výdaje** jsou určeny k financování dlouhodobých potřeb, které se neopakují a přesahují jedno rozpočtové období. Slouží ke krytí finančních prostředků na investiční nákupy, nákupy akcií a majetkových podílů apod.

Členění výdajů z hlediska rozpočtového plánování

Další možností je členění výdajů z hlediska rozpočtového plánování na plánované a neplánované výdaje, které jsou důležité z důvodů zvolení optimální struktury příjmů a výdajů. **Plánované (plánovatelné)** výdaje jsou především opakující se výdaje, které se dají poměrně přesně naplánovat. Především se jedná o běžné výdaje (např. výdaje na provoz, platy zaměstnanců obecního úřadu apod.). Vznik a výši **neplánovaných (neplánovatelných) výdajů** lze obtížně odhadnout. Vyskytují se nahodile během rozpočtového roku, obvykle jsou financovány z rezerv obce. Jedná se např. výdaje sankční povahy za porušení rozpočtové kázně, dále o finanční podpory z obecního rozpočtu určené na poskytnutí pomoci občanům při živelných pohromách apod.

²⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha, 2004. s. 332.

³⁰ PROVAZNÍKOVÁ, Romana, *Financování měst, obcí a regionů*. Praha, 2007. s. 186.

Členění výdajů z hlediska funkcí veřejných financí

Existuje také kritérium členění výdajů podle funkcí veřejných financí, a to alokační, redistribuční a stabilizační. **Alokační výdaje** jsou financovány na zabezpečení čistých, ale i smíšených veřejných statků pro občany. Na jejich výši má vliv rozsah odpovědnosti, pravomoci za zabezpečování tzv. preferovaných statků a statků přesahujících významem příslušné území, dále rozsah lokálního a regionálního veřejného sektoru, který většinou zabezpečuje veřejné statky. Jde především o služby ve školství, ve veřejném zdravotnictví a péči o zdraví, bydlení, sociální péči, vlastní samosprávu, zajištění bezpečnosti apod.³¹ Alokační výdaje mají i určité **stabilizující účinky**. Prostřednictvím nákupu statků mají obce možnost ovlivnit celkovou poptávku po pracovních příležitostech a tím stabilizují zaměstnanost na svém území. **Redistribuční** výdaje se vztahují k peněžním transferům pro obyvatelstvo (nenárokové sociální dávky, dotace a příspěvky). Mají doplňkový charakter. Cílem je snížit nerovnoměrný ekonomický rozvoj obcí v rámci daného regionu.³²

Členění výdajů z hlediska charakteru infrastruktury

Prostřednictvím tohoto členění je možné rozlišit výdaje na ekonomickou a sociální infrastrukturu. **Do ekonomické infrastruktury** je možné zařadit běžné i kapitálové výdaje, které slouží především na financování potřeb určených na zabezpečení veřejných statků. Dále zahrnují výdaje na výstavbu a údržbu veřejných komunikací, kanalizací, čističek odpadních vod, na budování průmyslových zón. Patří zde také případné dotace a půjčky z rozpočtu soukromému sektoru na podporu podnikání v obci a zvýšení zaměstnanosti. **Do sociální infrastruktury** patří výdaje běžné a kapitálové na vzdělání, péči o zdraví, na provoz sociálních zařízení, sociální peněžní transfery apod.

---

³¹ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha, 2004. s. 335.

³² PROVAZNÍKOVÁ, Romana, *Financování měst, obcí a regionů*. Praha, 2007. s. 189-190.

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA HRADCE NAD MORAVICÍ

V úvodu této kapitoly jsou uvedeny údaje ke konkrétní obci Hradci nad Moravicí. Je zde popsána historie, charakteristika a poloha obce, kulturní a společenská vybavenost. Další část je věnována analýze hospodaření v časovém rozpětí pěti let, tedy v letech 2007 až 2011. V závěru této podkapitoly je uveden rozpočet na rok 2012 a rozpočtový výhled na léta 2013 a 2014.

3.1 Základní charakteristika

Hradec nad Moravicí se nachází v údolí řeky Moravice v kopcovitém terénu v předhůří Nízkého Jeseníků 8 km jižně od města Opavy v Moravskoslezském kraji. Má 5449 obyvatel.³³ Leží 280 m n. m. s katastrální výměrou 4395 ha. Součástí města jsou obce Benkovice, Bohučovice, Domoradovice, Filipovice, Jakubčovice, Kajlovec a Žimrovice. Původně integrovanou obcí byla i Branka u Opavy, která se však v roce 1993 osamostatnila.

3.1.1 Historie

Území města Hradec nad Moravicí bylo osídleno 8.stol. n. l., kdy zde Slované měli své hradisko. První písemná zmínka o městu pochází z let 1060 a 1078. V této době zde vybudovali svůj knížecí hrad Přemyslovci, který byl později přestavěn na zámek. Historie města byla po delší dobu spjata s historií knížecího sídla. V roce 1481 byl Hradci přiznán znak, městská privilegia a právo trhu a jarmarku. V 16. století se součástí Hradce staly vsi Žimrovice, Benkovice, Branka, Bohučovice, Větrkovice, Březová, Lesní Albrechtice, Jančí, část Milostovic, Chvalíkovice a Vehovice. Panství nebylo hospodářsky příliš bohaté. Za třicetileté války přecházel Hradec střídavě pod vládu císařských a protestantských vojsk, v této době ztratil titul města. Městská práva byla znovu obnovena až v roce 1702. V letech 1626 až 1627 se zde razily falešné mince.

V roce 1778 přešlo hradecké panství do rukou knížat Lichnovských, kteří se tu v šesti generacích střídali až do roku 1945. Lichnovští přinesli do Hradce hospodářskou prosperitu.

---

³³ Počet obyvatel k 31.10.2010. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Bilance počtu obyvatel MSK*. [online]. [10.3.2012] Dostupné z: http://www.ostrava.cz/so.cz/xt/redakce.nsf/i/bilance_poctu_obyvatel_a_vekove_slozeni_v_obcich_moravskoslezskeho_kraje.

Mj. zavedli chov ovcí, který dal práci tolika soukeníkům, že tu v roce 1780 vznikl soukenický cech. Začal se rozvíjet průmysl, byla postavena přádelna a tkalcovna. Také byla založena elektrárna, škrobárna a papírna. V roce 1890 byla postavena obecná čtyřtřídní škola. V roce 1903 - 1905 byla postavena železniční trať. V roce 1907 byl založen Sokol, v r. 1909 postaven Národní dům, ve kterém byla restaurace a společenský sál. V současné době je v něm umístěna Městská knihovna a informační centrum, Městské kulturní středisko, kino a Muzeum. V roce 1922 začala výstavba měšťanské a mateřské školy v obci Podolí. V září roku 1948 byl sloučen Hradec s Podolím. V roce 1995 byl Hradci Parlamentem ČR udělen prapor.³⁴

3.1.2 Občanská a kulturní vybavenost města

Město je významným kulturním místem ve Slezsku již od 19. století. Dominantou je místní zámek, přírodní park Moravice. V místní části Žimrovice se nachází unikátní technická památka Weissshuhnský náhon, který byl vybudován v roce 1891 pro místní papírnu na výrobu elektrické energie a pro plavení dřeva. Během roku v Hradci a jeho přidružených obcích probíhá řada společensko-kulturních aktivit jako např. Otevírání jara a turistické sezóny, mezinárodní hudební soutěž mladých interpretů Beethovenův Hradec, který se každoročně koná od roku 1962.

V Hradci je Městská galerie a muzeum, divadelní a koncertní sál, kino. Město jako svou příspěvkovou organizaci zřizuje Městskou knihovnu a informační centrum Hradec nad Mor., která je jednou ze 16 knihoven Moravskoslezského kraje zabezpečující regionální funkci. Z občanských organizací zde působí divadelní Ochotnický spolek Na Podolí, Hradecké mažoretky, místní nepolitické sdružení Matice slezská, jejím cílem je rozvíjet tradice Českého Slezska. Díky hojně turistické návštěvnosti se ve městě a jeho místních částech nachází řada ubytovacích zařízení jako hotely, penziony, turistické ubytovny, autokemp a spousta restaurací.

Ke sportovnímu vyžití město nabízí řadu aktivit, např. koupaliště, tenisové a volejbalové kurty, krytý bazén, víceúčelovou halu a fotbalové hřiště. Přes Hradec prochází několik tras cyklostezek. Pro zimní vyžití se ve městě také nachází lyžařský vleč.

---

³⁴ ŽIVÉ OBCE: *Historie města Hradec n. Mor.* [online] [3.3.2012]. Dostupné z: http://www.ziveobce.cz/hradec-nad-moravici_c507270/zimrovice_b197009.

Dopravní spojení se statutárním městem Opavou je poměrně dobré. Osobní autobusovou dopravu do Hradce a místních částí zajišťuje soukromý dopravce a do Hradce je doprava zajišťovaná navíc vlakovým spojem ČD. Neustále rostoucí silniční provoz, s ním spojený hluk a znečištěné ovzduší, vyvolal v roce 2004 návrh na projekt obchvatu města. Od konce roku 2011 probíhá petice občanů za jeho rychlou výstavbu.

Lékařská péče je zajišťovaná ve městě třemi praktickými lékaři pro dospělé, jedním praktickým lékařem pro děti a dorost, čtyřmi stomatology, gynekologem, ortopedem a preventivním ambulantním onkologem. Dále zde sídlí jedna lékárna. Pro starší občany jsou ve městě k dispozici dva domy s pečovatelskou službou.

V rámci předškolní a povinné školní docházky je město zřizovatelem dvou základních škol a jedné mateřské školy s třemi odloučenými pracovišti. Dále mohou žáci prvních až devátých tříd navštěvovat církevní základní školu. Pro hudebně a výtvarně talentované žáky je k dispozici základní umělecká škola.

Mimo jiné město zřizuje jako svou příspěvkovou organizaci Technické služby Hradec nad Mor., které kromě údržby a péče o veřejné prostranství a veřejnou zeleň provozují pro občany sběrný dvůr, kam je možné zdarma odevzdat biologický odpad, objemný odpad a za poplatek stavební suť a elektroodpad. Dále zajišťují za poplatek služby občanům (sekání trávy, drobné zednické, zámečnické práce atd.), nabízí také možnost zapůjčit nákladní automobil i s řidičem.

Nejvíce pracovních příležitostí poskytuje továrna produkující výrobky zejména pro automobilový průmysl, zaměstnává zhruba 1120 pracovníků. Dalším velkým zaměstnavatelem je továrna, která vyrábí obaly z vlnitých a kaširovaných lepenek. Dále se ve městě a jeho integrovaných obcích nachází stavební, dopravní a spediční firmy, drobní živnostníci apod.

3.1.3 Správa města

Hradec nad Moravicí není obcí s rozšířenou působností ani pověřeným obecním úřadem. Státní správu úřad nevykonává. Správu vykonávají orgány města, kterými jsou zastupitelstvo, rada, starosta a místostarosta.

Zastupitelstvo města Hradce má 21 členů. Jako své poradní orgány má zřízené výbory, a to finanční a kontrolní výbor, oba výbory jsou sedmičlenné.

Ve dnech 15. a 16. 10. 2010 se konaly komunální volby, které ve městě probíhaly v 9 okrscích. Voleb se účastnilo 2377 voličů. Výsledky voleb a počet mandátů v zastupitelstvu jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. č. 3.1: Výsledky obecních voleb v Hradci nad Moravicí v roce 2010

Strana	Hlasy v %	Počet mandátů
SNK "Občané občanům"	20,83	5
KDU-ČSL	18,19	4
ODS	11,89	3
ČSSD	10,66	2
KSČM	9,17	2
SNK "Prosperita"	8,42	2
SNK "Za lepší Hradec"	7,88	1
Sdružení nestraníků	5,79	1
Věci veřejné	5,38	1

Zdroj: VOLBY. Volby do zastupitelstev obcí 15.10. - 16.10.2010 [online]. Dostupné na www.volby.cz

Rada města Hradce je složena ze 7 členů, tvoří ji starosta, místostarosta a dalších 5 členů volených z řad zastupitelstva. Ke své činnosti rada jako své poradní a iniciativní orgány zřídila 4 komise, jedná se o Sociální komisi, Kulturní a sportovní komisi, Komisi výstavby a Komisi pro výstavbu ČOV. První 3 uvedené komise jsou 5 členné, poslední komise se skládá ze 7 členů.

Městský úřad Hradce tvoří starosta, místostarosta, tajemník obce a 20 zaměstnanců městského úřadu. Plní administrativně organizační úkoly v samostatné působnosti. V oblasti přenesené působnosti vede matriku. Ostatní oblastí přenesené působnosti (jako např. vydávání cestovních dokladů, vydávání řidičských průkazů, technických průkazů, živnostenských oprávnění, výplata sociálních dávek apod.) pro Hradec zabezpečuje statutární město Opava.

Struktura městského úřadu je rozdělena na 3 odbory, 1 oddělení a útvar tajemníka. Do oblasti působnosti Odboru financí spadá vyhotovení rozpočtu, sledování a vyhodnocování jeho plnění, vedení mzdové agendy, správa místních poplatků, činnosti spojené s financováním města, příspěvkových organizací apod.

Odbor vnitřních věcí vede agendu státního občanství, občanských průkazů, evidenci obyvatel, agendu přestupků a deliktů. Plní úkoly v oblasti samostatné působnosti města týkající se majetku, správy budov, dále životního prostředí a odpadového hospodářství apod.

Odbor výstavby a územního plánu je odborem pro výkon státní správy v působnosti stavebního úřadu podle zákona 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů apod.

Do oblasti působnosti Oddělení investic lze zařadit zabezpečování a řízení investičních akcí města, informování o projektech podporovaných EU, krajským úřadem Moravskoslezského kraje, ministerstvy ČR, vytváření a usměrňování podmínek ekonomického rozvoje města apod.

Útvar tajemníka zabezpečuje přípravu materiálu pro zasedání zastupitelstva nebo rady města, v oblasti kultury do jeho kompetencí spadá provoz kina, Městské galerie a Městského muzea apod.

Jednotlivé odbory, oddělení a útvar jsou v rámci struktury rozděleny na úseky.

3.2 Analýza hospodaření města Hradce nad Moravicí

Hradec nad Moravicí stejně jako všechny obce v ČR má povinnost sestavovat vlastní rozpočet, který se vytváří na rozpočtové období jednoho roku. Rozpočet představuje bilanci příjmů a výdajů v daném rozpočtovém období.

Tato podkapitola je zaměřena na analýzu příjmů a výdajů v období 2007 až 2011. Příjmy a výdaje jsou rozděleny podle závazné rozpočtové skladby Ministerstva financí ČR podle druhového třídění (daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté dotace, běžné a kapitálové výdaje, financování).

V následující tabulce je zpracován vývoj příjmů a výdajů v pětileté řadě. Příjmy i výdaje jsou uvedeny po konsolidaci a je u nich uvedeno roční tempo růstu popřípadě poklesu.

Tab. č. 3.2: Vývoj příjmů a výdajů v letech 2007 až 2011 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
PŘÍJMY CELKEM	69 619	64 134	65 820	107 400	69 462
Roční tempo růstu příjmů v %	x	-8	3	39	-35
VÝDAJE CELKEM	60 727	64 175	75 613	80 930	104 167
Roční tempo růstu výdajů v %	x	6	18	7	28
Saldo příjmů a výdajů	8 892	-41	-9 793	26 470	-34 705
Financování	-8 892	41	9 793	-26 470	34 705

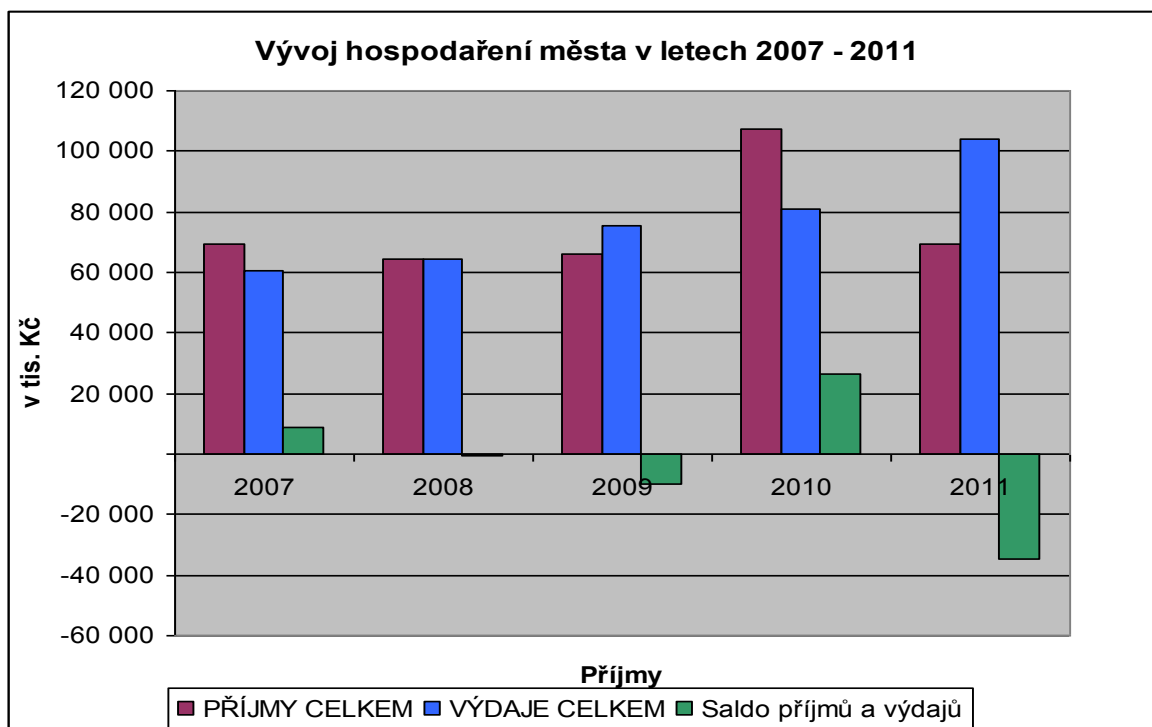
Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Mor., vlastní zpracování.

Z tabulky 3.2 vyplývá, že celkové příjmy ve sledovaném období mají mírně kolísavý charakter. Výjimkou je rok 2010, jehož příjmy jsou podstatně vyšší oproti ostatním létům. V roce 2007 dosahovaly příjmy 69,6 mil. Kč. O rok později poklesly o 8 % na částku 64,1 mil Kč, V roce 2009 celkové příjmy o 3 % mírně porostly. V následujícím roce byl nárůst příjmů nejvyšší 107,4 mil. Kč, oproti roku 2009 se celkové příjmy zvýšily o 39 %. Důvodem tohoto zvýšení byl hlavně nárůst přijatých dotací především na výstavbu kanalizace a ČOV. V posledním sledovaném roce 2011 celkové příjmy opět poklesly o 35 % oproti předchozímu roku na částku 69,4 mil Kč.

Výdaje ve sledovaném období mají rostoucí charakter. V roce 2007 tvořily 60,7 mil Kč, v následujícím roce se zvýšily o 6 % na částku 64,1 mil. Kč. V roce 2009 celkové výdaje opět porostly oproti předchozímu roku o 18 %, v tomto roce dosahovaly výdaje 75,6 mil. Kč. V roce 2010 došlo ke zvýšení celkových výdajů o 7 % oproti roku 2009. V posledním roce přerostly výdaje hranici sta mil. Kč, došlo k největšímu zvýšení výdajů o 28 % za sledované období.

Pro lepší přehlednost jsou příjmy, výdaje a jejich saldo převedeny do grafu č. 3.1, ve kterém jsou lépe zobrazeny rozdíly mezi příjmy a výdaji.

Graf č. 3.1: Vývoj hospodaření města v letech 2007 až 2011 (v tis. Kč)

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

Z grafu lze vidět, ve kterých letech město hospodařilo s přebytkem a ve kterých se schodkem. Nejpriznivěji hodnoceným rokem je rok 2010, ve kterém došlo k výraznému přebytku příjmů nad výdaji o 26,7 mil. Kč. Dalším rokem ve sledovaném období, ve kterém došlo ke kladnému saldu hospodaření byl rok 2007. V tomto roce převyšovaly příjmy nad výdaji zhruba 13 % (tedy 8,8 mil. Kč). V dalších sledovaných letech město již hospodařilo se schodkem. Záporné saldo hospodaření v roce 2008 bylo nejnižší ze zkoumaných let (41 tis. Kč) a bylo pokryto z přebytku z předchozího roku. O rok později saldo příjmů a výdajů opět dosáhlo záporné hodnoty, schodek 9,7 mil. Kč byl finančně pokrytý z hospodaření z minulých let a částečně úvěrovým financováním. V roce 2011 rozpočet města dosáhl nejvyššího schodku (34,7 mil. Kč) ve sledovaném období. Hlavním důvodem bylo financování realizace výstavby kanalizace. Záporné saldo rozpočtu bylo pokryto částečně z předchozího roku a částečně z úvěrového financování.

Jednotlivé příjmy a výdaje podle druhového třídění jsou podrobněji analyzovány v následující části.

3.2.1 Analýza příjmů

Tato část je věnovaná daňovým, nedaňovým, kapitálovým příjmům a přijatým dotacím. V následující tabulce 3.3 jsou uvedeny příjmy i s procentním podílem.

Tab. 3.3: Vývoj příjmů v letech 2007 až 2011 (v tis. Kč)

Položka	Rok									
	2007	v %	2008	v %	2009	v %	2010	v %	2011	v %
Daňové příjmy	43 597	63	48 896	76	43 182	66	48 514	45	46 928	68
Nedaňové příjmy	10 813	15	10 272	16	9 621	15	11 054	10	11 841	17
Kapitálové příjmy	6 440	9	1 224	2	2 998	4	16 736	16	206	0,3
Přijaté dotace	8 770	13	3 742	6	10 019	15	31 096	29	10 487	15
Příjmy celkem	69 619	100	64 134	100	65 820	100	107 400	100	69 462	100

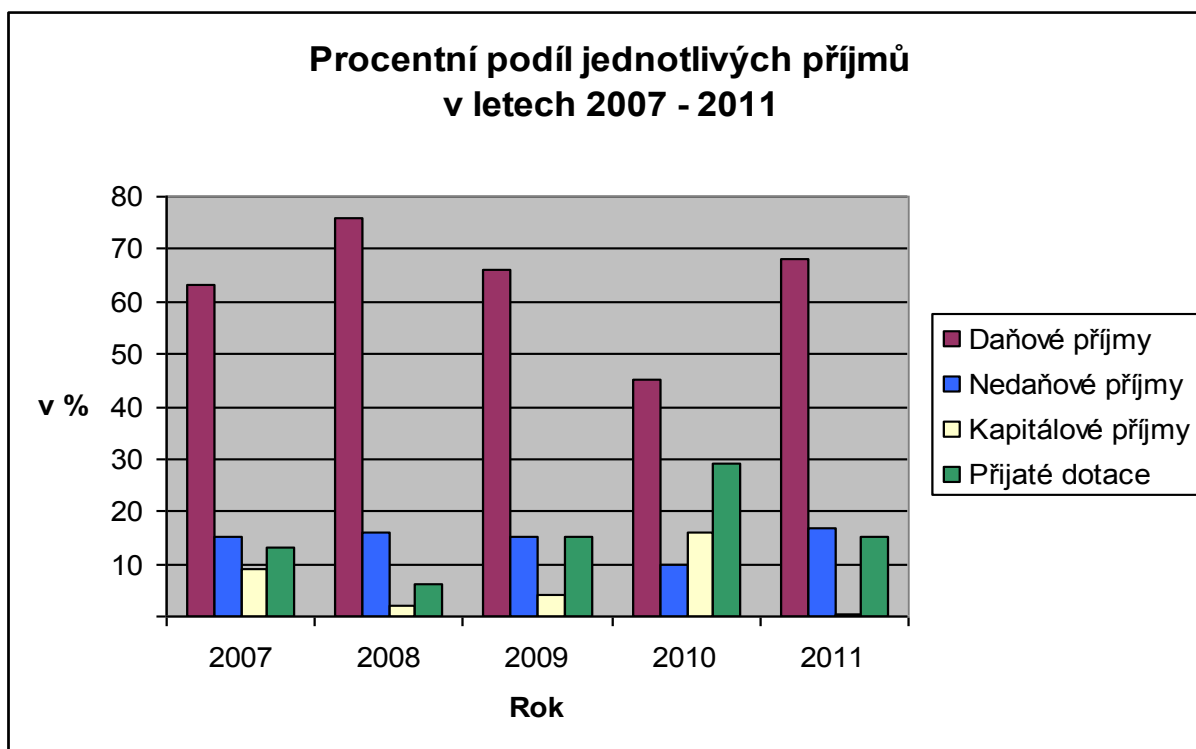
Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

Z tabulky 3.3 lze vidět, že největší podíl celkových příjmů zaujímají daňové příjmy, které tvořily částku ve sledovaném období 43,1 až 48,8 mil. Kč. Z jedné třetiny se v průměru podílejí na celkových příjmech nedaňové příjmy, které v pětiletém období byly ve výši 9,6 až 11,8 mil. Kč. Výše kapitálových příjmů se v jednotlivých letech různí. Zatímco v roce 2007 kapitálové příjmy činily 6,4 mil Kč, o rok později poklesly na 1,2 mil Kč.

V roce 2009 kapitálové příjmy porostly o 1,7 mil Kč. Největšího růstu dosáhly kapitálové příjmy v roce 2010, kdy jejich výše činila 16,7 mil Kč. O rok později tyto příjmy výrazně poklesly na 206 tis. Kč. Přijaté dotace tvořily v roce 2008 nejmenší částku 3,7 mil. Kč. V roce 2007 dosáhly výše 8,7 mil. Kč. V letech 2009 a 2011 činily částky přes 10 mil Kč. Nejvíce dotací město Hradec nad Mor. obdrželo v roce 2010, tato částka měla hodnotu 31 mil. Kč.

V grafu 3.2 jsou zobrazeny jednotlivé podíly příjmů za sledované období v procentním vyjádření.

Graf 3.2: Procentní podíl jednotlivých příjmů v letech 2007 až 2011 (v %)

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

Daňové příjmy se na celkových příjmech podílely v rozmezí 45 % až 75 %, kdy největší část tvořily v roce 2008 a nejmenší v roce 2010. Nedaňové příjmy zaujímají v podstatě za sledované období stabilní výnos. V roce 2007 a 2009 tvořily 15 % celkových příjmů, v roce 2008 tento podíl byl vyšší o 1 %. V roce 2010 se procentuálně nedaňové příjmy snížily na 10 %, což souviselo s celkovým nárůstem příjmů v uvedeném roce. V posledním sledovaném roce nedaňové příjmy tvořily 17 % celkových příjmů.

Daňové příjmy

Nejvýznamnějším zdrojem rozpočtu jsou daňové příjmy. Následující tabulka 3.4 je rozdělena do 5 kategorií, a to daně z příjmů fyzických a právnických osob, daň z přidané hodnoty, poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, místní poplatky, správní poplatky a daň z nemovitosti. Daňové příjmy se podílí v průměru 63 % na celkových příjmech.

Tab. č.3.4 : Daňové příjmy města v letech 2007 -2011 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Daň z příjmů FO a PO, DPH	40 533	43 640	38 037	42 021	40 432
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	159	2 240	2 260	2 342	2 242
Místní poplatky	414	296	487	448	383
Správní poplatky	428	525	377	338	308
Daň z nemovitostí	2 063	2 195	2 021	3 365	3 563
Daňové příjmy celkem	43 597	48 896	43 182	48 514	46 928
Příjmy celkem	69 619	64 134	65 820	107 400	69 462
Podíl daňových příjmů na celkových příjmech v %	62,6	76,2	65,6	45,1	67,6

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Mor., vlastní zpracování.

Z tabulky 3.4 je patrné, že největší podíl na daňových příjmech má daň z fyzických osob (ze závislé činnosti, OSVČ, z kapitálových výnosů), daň právnických osob, daň z příjmů právnických osob za obec a DPH. Podíl výnosu z těchto daní je v průměru 89 % na celkových daňových příjmech. DPH tvoří z těchto daní nejvyšší výnos v rozmezí 15 mil. Kč až 19 mil. Kč, tj. okolo 35 % v rámci svěřených a sdílených daní. DPH se za sledované období vykazuje rostoucí tendenci. Důvodem růstu je zvyšování daňové sazby, kdy v roce 2008 se zvýšila snížená sazba DPH z 5 % na 9 %, v roce 2010 se zvýšily obě sazby – základní z 19 % na 20 % a snížená sazba z 9 % na 10 %, která se však od roku 2012 zvýšila na 14 %. U daní z příjmů fyzických osob byla zaznamenána klesající tendence, v roce 2007 činil tento příjem 12,6 mil. Kč, v následujícím roce tento výnos dosáhl výše 13,7 mil. Kč a v roce 2009 poklesl výtěžek z této daně na částku 10,5 mil. Kč, v roce 2010 se výnos z této daně zvýšil na 13,4 mil. Kč a v roce 2011 opět tento výnos byl nižší, a to 10,9 mil. Kč. V případě daně z příjmů právnických osob v roce 2007 vybraná částka činila 11,9 mil. Kč, o rok později se zvýšila na 13,1 mil. Kč, v následujících letech 2009 a 2010 se výnos z této daně snížil na 9,5 mil. Kč a v posledním sledovaném roce se příjem nepatrně zvýšil na hodnotu 9,7 mil. Kč. Příčinou snížení výnosu z této daně je možné nalézt ve snížení sazeb daně z příjmů právnických osob, kdy z původní sazby 24 % v roce 2008 klesla na 21 %, v roce 2009 na 20 % a v roce 2010 na 19 %.

Podstatně menší podíl daňových příjmů tvoří poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, které v roce 2007 tvořily 158 tis. Kč, ale v dalších sledovaných letech mnohonásobně zvýšily na hodnotu okolo 2,2 mil. Kč.

Poměrně nevýznamný zdroj příjmů představují místní poplatky, jejich podíl dosahuje okolo 0,86 % na celkových daňových příjmech. MěÚ Hradec nad Moravicí ve sledovaném období vybíral tyto následující poplatky: ze psů, za lázeňský a rekreační pobyt, za užívání veřejného prostranství, ze vstupného, z ubytovací kapacity, za provozování výherního hracího přístroje a odvod výtěžku z provozování loterií.

Správní poplatky tvoří také zanedbatelný zdroj příjmů k zabezpečení chodu obce, podílí se v průměru 0,85 % na celkových daňových příjmech. Výše správních poplatků roste do roku 2008, od roku 2009 má klesající tendenci. Město správní poplatky vybírá podle zákona o správních poplatcích za provedení úkonu jako je např. výpis z matrik, stavební povolení, výpis z rejstříku trestů apod.

Jediný příjem, který město může ovlivnit, je daň z nemovitosti, celý její výnos získává obec do svého rozpočtu. V roce 2010 došlo ke zvýšení daně z nemovitosti dvojnásobně oproti předchozímu roku, což způsobilo růst výnosu z této daně na 3,3 mil. Kč. Daň z nemovitosti se podílí v průměru 5,7 % na celkových daňových příjmech.

Daňové příjmy tvoří největší zdroj celkových příjmů (okolo 60 %). V roce 2008 tvořily 76 % a v roce 2010 se podílely 45 % na celkových příjmech. Tento snížený podíl byl z důvodu vyšších celkových příjmů v daném roce.

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy má možnost město ovlivňovat, nejsou však významným zdrojem. Ve sledovaném období se pohybují v průměru 14 % na celkových příjmech. Nedaňové příjmy jsou tvořeny především příjmy z vlastní činnosti, odvody příspěvkových organizací, příjmy z pronájmu majetku, a ostatní nedaňové příjmy (jako např. příjmy z úroků a realizace finančního majetku, přijaté sankční platby (pokuty), příjmy z finančního vypořádání minulých let, příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům apod.). Nedaňové příjmy pro sledované období jsou v následující tabulce rozděleny do čtyř položek.

Tab. č.3.5 : Nedaňové příjmy v letech 2007 – 2011 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy z vlastní činnosti	2 360	1 489	1 074	2 675	2 298
Odvody příspěvkových organizací	1 608	2 023	2 011	2 026	2 395
Příjmy z pronájmu majetku	2 980	2 734	2 878	3 158	3 139
Ostatní nedaňové příjmy	3 865	4 026	3 659	3 196	4 010
Nedaňové příjmy celkem	10 813	10 272	9 621	11 054	11 841
Příjmy celkem	69 619	64 134	65 820	107 400	69 462
Podíl nedaňových příjmů na celkových příjmech v %	15	16	15	10	17

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

Příjmy z vlastní činnosti se v průměru podílejí 18,2 % na celkových nedaňových příjmech ve sledovaném období. Jedná se především o stočné, pohřebnictví, sběr komunálního odpadu, prodej popelových nádob atd. Odvody příspěvkových organizací, které zřizuje město, tvoří v průměru 18,8 % celkových nedaňových příjmů, v zásadě se jedná o stabilní výnos. Poměrně stabilním výnosem jsou také příjmy z pronájmu majetku, které se zvýšily v roce 2010. Jedná se o příjmy z pronájmu pozemků, bytových a nebytových prostorů, pečovatelského domu. Tyto příjmy tvoří zhruba 28 % celkových nedaňových příjmů. V poslední položce ostatní příjmy jsou zahrnuty přijaté sankční platby, finanční vypořádání z minulých let, dary a příspěvky místních společností, příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům, splátky půjčených prostředků od obecně prospěšných společností a obyvatelstva. V průměru se výnos z těchto příjmů podílí 28 % na celkových nedaňových příjmech.

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy město získá z prodeje dlouhodobého majetku, jedná se např. o prodej pozemků, budov, akcií apod. V následující tabulce jsou kapitálové příjmy rozděleny do tří kategorií na příjmy z dlouhodobého majetku, přijaté příspěvky a dary na pořízení dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy.

Tab. č. 3.6: Kapitálové příjmy v letech 2007 až 2011 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	6 440	1 147	2 945	6 736	206
Přijaté příspěvky a dary na pořízení dlouhodobého majetku	-	77	-	9 999	-
Ostatní kapitálové příjmy	-	-	53	-	-
Kapitálové příjmy celkem	6 440	1 224	2 998	16 736	206
Příjmy celkem	69 619	64 134	65 820	107 400	69 462
Podíl kapitálových příjmů na celkových příjmech v %	9	2	4	16	0,3

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

Ve sledovaném období výnos z prodaného majetku se různil. V roce 2007 kapitálové příjmy tvořily částku 6,4 mil. Kč. Město získalo příjmy z prodeje nemovitostí v hodnotě 2,6 mil. Kč, pozemků v hodnotě 119 tis. Kč a ostatního dlouhodobého majetku za 3,6 mil. Kč. V roce 2007 se kapitálové příjmy podílely 9 % na celkových příjmech. Oproti tomu v roce 2008 výnos z kapitálových příjmů tvořil pouze 1,9 % celkových příjmů. Hodnota tedy klesla na 1,2 mil. Kč. V tomto roce město získalo výnos pouze z prodeje pozemků a jednoho vozidla. O rok později se hodnota těchto příjmů zvýšila na 2,9 mil. Kč. Na celkových příjmech se kapitálové příjmy podílely 4,6 %. Největší částku město v tomto roce získalo za prodej nemovitostí v hodnotě 2 mil. Kč a pozemků ve výši 900 tis. Kč. V roce 2010 došlo k výraznému nárůstu kapitálových příjmů oproti předcházejícím létům na hodnotu 16,7 mil. Kč, hlavním důvodem takového nárůstu bylo získání příspěvku na pořízení dlouhodobého majetku ve výši 9,9 mil. Kč. V roce 2011 došlo k výraznému snížení kapitálových příjmů oproti předchozímu roku na 205 tis. Kč. Došlo pouze k prodeji části pozemků. Kapitálové příjmy v roce 2011 tvořily 0,3 % celkových příjmů.

Dotace

Každoročně město obdrží dotace neinvestičního charakteru (souvisí s výkonem státní správy, školství apod.), také je příjemcem investičních (kapitálových) dotací, které se pravidelně neopakují. Přijaté dotace města zobrazuje následující tab. č. 3.7.

Tab. č. 3.7: Přijaté dotace v letech 2007 až 2011 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Přijaté neinvestiční dotace	3 032	3 098	6 452	5 767	6 241
Přijaté investiční dotace	5 738	644	3 567	25 329	4 246
Přijaté dotace celkem	8 770	3 742	10 019	31 096	10 487
Příjmy celkem	69 619	64 134	65 820	107 400	69 462
Podíl dotací na celkových příjmech v %	13	6	15	29	15

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

Neinvestiční i investiční dotace jsou poskytovány z všeobecné pokladní správy, státního rozpočtu, kraje, obcí, Regionální rady regionu soudružnosti Moravskoslezsko.

Město získává dotace každoročně ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. V roce 2007 činila tato částka 1,8 mil. Kč, v následujících dvou letech město obdrželo tuto dotaci ve výši okolo 1,9 mil. Kč. V letech 2010 a 2011 tato částka porostla (3,3 mil. Kč). Mezi další neinvestiční dotace, které město získává, lze zařadit dotaci na aktivní politiku zaměstnanosti od úřadu práce, dotaci na činnost jednotek sdružení dobrovolných hasičů z rozpočtu kraje a dotaci na knihovnu, která má regionální funkci také z rozpočtu kraje. Od obce Branky dostává město příspěvek na provoz školy.

V roce 2008 došlo ke snížení dotací oproti předchozímu roku o 43 %. Hlavním důvodem byl nižší příspěvek investičních dotací. Od kraje město získalo dotaci na rekonstrukci a doplnění chodníků v místní části Bohučovice. Investiční dotace v roce 2008 tvořily 17 %. V rámci neinvestičních dotací, které se podílely 83 % celkových dotací, město získalo např. příspěvek na volby do krajských zastupitelstev. Dále z rozpočtu kraje obdrželo dotaci na regionální učebnici pro základní školy „Perla Slezska“.

V roce 2009 došlo k nárůstu dotací. Neinvestiční dotace tvořily 64 % z celkových dotací. Ze státního rozpočtu byla mimo jiné poskytnuta dotace na projekt modernizace knihovny „Knihovna 21. století“, dále na realizaci projektu Czech POINT. Z regionální rady byla přijata dotace na modernizaci výuky na ZŠ Hradec nad Mor. Investiční příspěvky činily 36 % z celkových dotací. Město obdrželo finanční prostředky v oblasti investičních transferů

z rozpočtu kraje na rekonstrukci chodníků a instalaci bezpečnostních prvků, v integrované obci Jakubčovice ve výši 992 tis. Kč, dále na projekt „Odvádění a likvidaci odpadních vod“ v hodnotě 731 tisíc Kč. Regionální rada regionu soudržnosti poskytla městu příspěvek ve výši 1,1 mil. Kč na vybavení základní školy pod názvem „Modernizace výuky ZŠ Hradec nad Mor.“. Dále byly poskytnuty další drobnější dotace jako např. dofinancování plynofikace v Bohučovicích a Jakubčovicích z rozpočtu kraje apod.

V roce 2010 došlo k výraznému navýšení přijatých dotací oproti předchozímu roku. Neinvestiční dotace tvořily 19 % z celkových přijatých dotací. Město mimo jiné obdrželo dotaci na volby do Parlamentu ČR a na volby do zastupitelstev obcí. Také získalo dotaci na OP vzdělání pro konkurenceschopnost apod. Investiční dotace se v uvedeném roce podílely 81 % na celkových dotacích. Ze Státního fondu životního prostředí byla poskytnuta dotace na zateplení MŠ Hradec nad Mor. A na stejný účel získalo město příspěvek z Fondu soudružnosti ve výši 2,6 mil. Kč. Významným investičním transferem byla dotace z Regionální rady soudružnosti na realizaci výstavby nové cyklostezky Hradec nad Mor. – Žimrovce v hodnotě 8,6 mil. Kč, dále úpravu veřejného prostranství (návsí) v Jakubčovicích ve výši 8,9 mil. Kč a úpravu veřejného prostranství (náměstí) v Hradci nad Moravicí, která dosáhla hodnoty 3,4 mil. Kč.

V roce 2011 došlo opět k výraznému poklesu přijatých dotací o 66 % oproti předchozímu roku. Neinvestiční dotace tvořily 60 % celkových dotací. Kromě výše uvedených každoročních neinvestičních transferů (na výkon státní správy, činnost jednotek SDH, podpora regionální funkce knihovny) získalo město příspěvek na Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost, dále ministerstvo kultury přispělo dotací na obnovu kulturní památky, kterou je místní farnost. Investiční transfery se podílely na celkových dotacích 40 %. Oproti předchozímu roku došlo u investičních dotací k výraznému poklesu. Regionální rada poskytla dotaci ve výši 3,8 mil. Kč na výstavbu fotbalového hřiště a šaten v Žimrovicích. Ze Státního zemědělského a intervenčního fondu město získalo dotaci na výstavbu dětského hřiště „Vodní hrad“, tato částka činila 445 tis. Kč.

Přijaté dotace se podílí ve sledovaném období na celkových příjmech v průměru 16 %. Nejnížší přijaté dotace byly v roce 2008, tvořily 6 % z celkových příjmů. Největší částku dotací získalo město v roce 2010, podílely se 29 % na celkových příjmech.

3.2.2 Analýza výdajů

Následující podkapitola se věnuje výdajům, které jsou rozčleněny podle druhového hlediska na běžné a kapitálové výdaje. Hodnoty a procentní podíl těchto výdajů je uveden v následující tabulce 3.8.

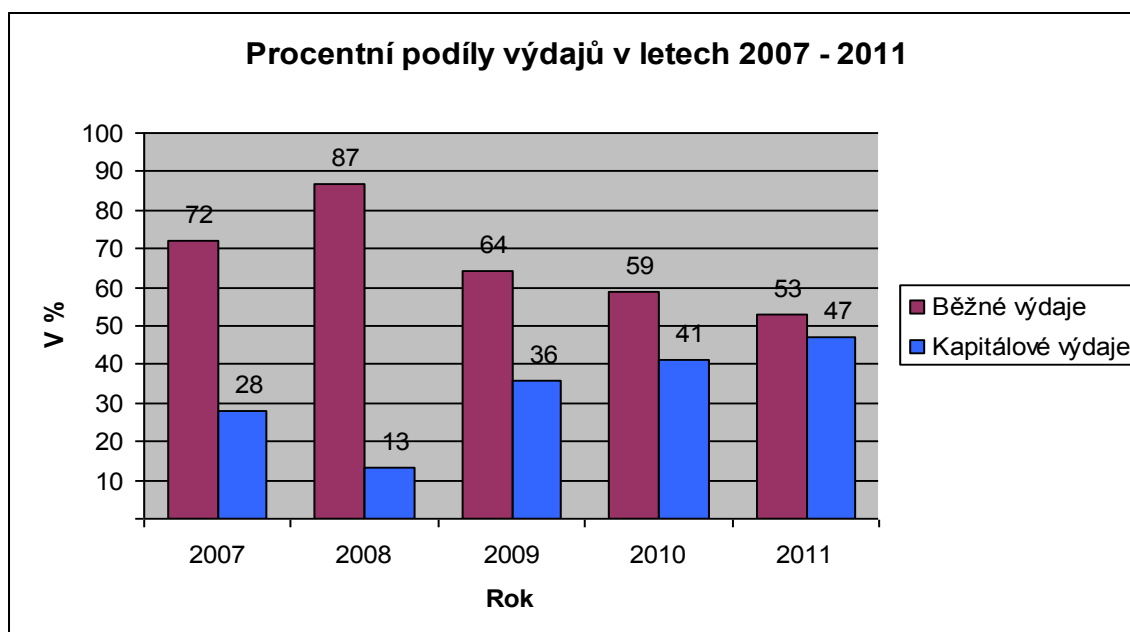
Tab. č. 3.8: Běžné a kapitálové výdaje v letech 2007 až 2011

Položka	Rok									
	2007	%	2008	%	2009	%	2010	%	2011	%
Běžné výdaje	43 725	72	55 574	87	48 374	64	48 009	59	55 043	53
Kapitálové výdaje	17 002	28	13 601	13	27 239	36	32 921	41	49 124	47
Výdaje celkem	60 727	100	64 175	100	75 613	100	80 930	100	104 167	100

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že ve sledovaném období byla zaznamenána rostoucí tendence celkových výdajů. Běžné výdaje se pohybovaly ve sledovaném období v rozmezí 43,7 mil. Kč až 55,5 mil. Kč a podíl kapitálových výdajů se pohyboval od 13,6 mil Kč do 49,1 mil. Kč. Následující graf 3.2 zobrazuje procentní podíly běžných a kapitálových výdajů na celkových výdajích.

Graf. 3.3: Procentní podíly výdajů v letech 2007 až 2011

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

V roce 2007 tvořily celkové výdaje 60,7 mil. Kč, z toho běžné výdaje se podílely 72 %, tedy 43,7 mil. Kč. Kapitálové výdaje tvořily 28 %, jednalo se o částku 17 mil. Kč. V roce 2008 celkové výdaje porostly o 6 %, jejich výše činila 64 mil. Kč. V tomto roce běžné výdaje tvořily podstatně vyšší podíl, a to 87 % z celkových výdajů. Kapitálové výdaje se podílely 13 % na celkových výdajích. Běžné výdaje představovaly 55,5 mil. Kč a kapitálové výdaje 13 mil. Kč. V následujícím roce celkové výdaje porostly o 18 % oproti předchozímu roku 2008, jejich výše činila 75,6 mil. Kč. Běžné výdaje tvořily 64 % celkových výdajů (tedy 48,3 mil. Kč) a podíl kapitálových výdajů dosáhl 36 %, jednalo se o částku 27,2 mil. Kč. Celkové výdaje v roce 2010 byly oproti předchozímu roku navýšeny o 7 %. Celková hodnota činila 80,9 mil. Kč. Běžné výdaje ve sledovaném roce poklesly oproti předchozímu roku o 0,8 % na částku 48 mil. Kč, na celkových výdajích se podílely 59 %. Výše kapitálových výdajů činila 32,9 mil. Kč, v procentním vyjádření se jednalo o 41 % celkových výdajů. V posledním sledovaném roce došlo k výraznému nárůstu celkových výdajů, oproti předchozímu roku se výdaje zvýšily o 28 %. Běžné výdaje tvořily 53 % celkových výdajů, jejich hodnota stoupla o 14 % oproti předchozímu roku 2010 na částku 55 mil. Kč. V roce 2011 byla zaznamenána nejvyšší hodnota kapitálových výdajů 49 mil. Kč.

Běžné výdaje

Objemově významnou položku běžných výdajů představuje činnost místní správy, do které jsou zahrnuty výdaje na platy, pojistné zaměstnanců, energie, služby telekomunikací, platby daní a poplatků státnímu rozpočtu apod. Jejich výše se pohybovala ve sledovaném období v rozmezí 13 mil. Kč až 14,1 mil. Kč. Na celkových běžných výdajích se podílí v průměru 27 %. Město dále poskytuje neinvestiční příspěvky vlastním příspěvkovým organizacím, jedná se o dvě ZŠ a jednu MŠ, knihovnu a technické služby. Tyto příspěvky se podílejí na celkových běžných výdajích v průměru 25 %. Jejich výše se pohybuje v rozmezí 7,7 až 15 mil. Kč.³⁵ Okolo 6 % se pohybují výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu a péči o veřejnou zeleň, jejich výše se pohybuje okolo 3 mil. Kč. Město v rámci běžných výdajů vynakládá finanční prostředky na veřejné osvětlení, záležitosti v kultuře, poskytuje příspěvky v rámci sociální péče (příspívá na pečovatelskou službu) apod.

---

³⁵ Nejnižší hodnota neinvestičních příspěvků zřízeným příspěvkovým organizacím je 7,7 mil. Kč v roce 2007, v uvedeném roce nebyly zřízeny technické služby.

Kapitálové výdaje

Výše kapitálových výdajů je závislá na množství realizovaných projektů a jejich investiční náročnosti. V roce 2008 byly pro zvýšení chodců na pozemních komunikacích rekonstruovány a doplněny chodníky v místní části Bohučovice ve výši 5 mil. Kč. V roce 2009 došlo k nárůstu kapitálových výdajů o 13,6 mil. Kč. V tomto roce byly výdaje poskytnuty na rekonstrukci chodníků a instalaci bezpečnostních prvků v Jakubčovicích v hodnotě 4,6 mil. Kč. Bylo zrekonstruováno centrum v Žimrovicích v hodnotě 3,5 mil. Kč. Dále došlo k rekonstrukci Městského úřadu Hradec nad Mor., jednalo se o částku 1,2 mil. Kč. V rámci kapitálových výdajů byly poskytnuty investiční transfery TJ Hradec apod. V roce 2010 byly kapitálové výdaje oproti předchozímu roku vyšší o 5,6 mil. Kč. V tomto roce mimo jiné se realizovalo zateplení MŠ Hradec nad Mor. ve výši 3,7 mil. Kč. Část investičních výdajů byla použita na realizaci II. etapy cyklostezky mezi Hradcem nad Mor. a Žimrovicemi v hodnotě 8,8 mil. Kč. V posledním sledovaném roce byly investiční výdaje nejvyšší za sledované období. Město realizovalo výstavbu nových šaten a tribuny v Žimrovicích, tato částka činila 9,2 mil. Kč.

Odvětvové hledisko třídění výdajů

Jelikož obce pracují více s výdaji podle odvětvového hlediska třídění, je pro lepší přehlednost uvedena následující tabulka se 6 odvětvími národního hospodářství v letech 2007 až 2011.

Tab. 3.9: Vývoj výdajů v letech 2007 až 2011 dle odvětvového hlediska třídění (v tis Kč)

Odvětvové hledisko výdajů	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
1. Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	67	81	156	186	99
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	12 932	13 301	8 900	26 232	42 623
3. Služby pro obyvatelstvo	24 960	29 229	44 675	30 180	38 935
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti	430	442	394	322	122
5. Bezpečnost státu a právní ochrana	2 629	2 031	1 730	1 730	949
6. Všeobecná veřejná správa a služby	19 709	19 091	19 758	22 280	21 439
Celkem výdaje	60 727	64 175	75 613	80 930	104 167

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Mor., vlastní zpracování.

Z tabulky 3.9 je patrné, že nejmenší podíl na výdajích tvoří odvětví **zemědělství, lesního hospodářství a rybářství**, které se ve sledovaném období pohybovalo od 67 do 186 tis. Kč. Tvoří v průměru 0,2 % celkových výdajů. Do této oblasti lze zařadit ozdravování hospodářských zvířat a veterinární péče a podpora ostatních produkčních činností.

Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství se podílí v průměru 25 % na celkových výdajích. Jejich výše se pohybuje od 8,9 do 42,6 mil. Kč. Tato oblast zahrnuje sběr a zpracování druhotných surovin, která se pohybovala okolo 908 tis. Kč, výdaje na podporu cestovního ruchu, které ve sledovaném období činily v průměru 308 tis. Kč. Nejvíce výdajů v této oblasti je vynakládáno na záležitosti pozemních komunikací, jejichž výše v letech 2007 až 2009 v průměru byla 7,3 mil. Kč, v následujícím roce tyto výdaje výrazně porostly na 21, 2 mil. Kč, důvodem tohoto navýšení byla hlavně rekonstrukce veřejného prostranství (návsi). V roce 2011 tato částka poklesla až na hodnotu 2,6 mil. Kč. V rámci tohoto odvětví v roce 2011 měly největší zastoupení výdaje v oblasti odvádění a čištění odpadních vod ve výši 38,4 mil. Kč. Důvodem jejich nárůstu je budování kanalizace a ČOV v Hradci nad Moravicí.

Nejvíce výdajů je poskytováno do oblasti **služeb pro obyvatelstvo**, jejich výše se pohybuje od 24,9 do 44,6 mil. Kč. Toto odvětví se podílí na celkových výdajích v průměru 44 %. Nejvíce finančních prostředků je vynakládáno do oblasti školství, město provozuje dvě ZŠ a jednu MŠ, výše finančních prostředků se pohybuje okolo 8,3 mil. Kč. Dále město poskytuje výdaje do knihovnické oblasti, kde v průměru náklady na provoz jsou ve výši 2,3 mil. Kč. Poskytuje pro občany sběr a svoz komunálního odpadu, vynaložené náklady jsou v průměru ve výši 2,7 mil. Kč. Město pečuje nejen o kulturní rozvoj, ale i o rozvoj sportu. Proto se snaží podporovat místní sportovní aktivity a modernizovat sportovní zařízení v majetku města, výdaje v této oblasti se v letech 2007 a 2008 pohybovaly okolo 1,3 mil. Kč, v dalších letech došlo k nárůstu těchto výdajů z důvodu úprav sportovních hřišť a stavby víceúčelové haly při ZŠ. Dále v rámci oblasti služeb pro obyvatelstvo jsou poskytovány mj. náklady na veřejné osvětlení, jejichž výše se v průměru pohybuje okolo 1,5 mil. Kč.

Výdaje v oblasti **sociálních věcí a politiky zaměstnanosti** se podílí v průměru okolo 0,5 % na celkových výdajích, jejich výše se pohybuje od 122 do 442 tis. Kč. Do této položky lze zařadit mj. výdaje v oblasti osobní asistence, pečovatelské služby a podpory samostatného bydlení, jejichž výdaje se pohybují okolo 317 tis. Kč.

V rámci **bezpečnosti státu a právní ochrany** jsou finančně podporovány místní jednotky sdružení dobrovolných hasičů, vynaložené náklady jsou v této oblasti v průměru 1,8 mil. Kč a celkových výdajích se pohybují okolo 3 %.

Poslední položkou odvětvového hlediska třídění je **všeobecná veřejná správa a služby**. Výše výdajů v této oblasti se pohybuje ve sledovaném období od 19 do 22 mil. Kč. Na celkových příjmech se podílí v průměru 27 %. Do této oblasti lze zařadit výdaje na zastupitelstvo obce (odměny členů zastupitelstva pojistné, školení, cestovné apod.), které činilo ve sledovaných letech v průměru 1,9 mil. Kč. Významnou položkou této oblasti je činnost místní správy, která zahrnuje platy a pojistné zaměstnanců městského úřadu, jejich školení a vzdělávání, cestovné, transfery obyvatelstvu apod. Výše těchto výdajů za sledované období v průměru činí 15,9 mil. Kč.

3.2.3 Plánovaný rozpočet na rok 2012, rozpočtový výhled na léta 2013 a 2014

Obce mají povinnost vytvářet rozpočtový výhled podle zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. V následující tabulce 3.10 jsou zobrazeny rozpočtové plánované příjmy a výdaje v roce 2012 a rozpočtový výhled v letech 2013 – 2014.

Tab. č. 3.10: Rozpočet na rok 2012 a rozpočtový výhled na léta 2013 a 2014

Položka	Rok		
	2012	2013	2014
Daňové příjmy	44 000	44 000	44 000
Nedaňové příjmy	10 000	10 000	10 000
Kapitálové příjmy	-	-	-
Přijaté dotace	8 950	3 000	3 000
Příjmy celkem	62 950	57 000	57 000
Běžné výdaje	52 000	52 000	52 000
Kapitálové výdaje	14 966	1 000	1 000
Výdaje celkem	66 966	53 000	53 000

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Mor., vlastní zpracování.

Z tabulky 3.10 je patrné, že město Hradec nad Mor. plánuje hospodařit schodkově pouze v roce 2012, kdy výdaje převyší příjmy o 4 mil. Kč. V následujících dvou letech 2013 a 2014 jsou příjmy zamýšleny na stejné úrovni v celkové hodnotě 57 mil. Kč a výdaje ve výši 53 mil. Kč, z toho vyplývá, že by mělo dojít k přebytku v každém roce, tato částka dosáhne 5 mil. Kč.

Daňové a kapitálové příjmy by mělo město obdržet ve všech letech stejné, tedy částku 44 mil. Kč a 10 mil. Kč. Město prozatím nepočítá s prodejem svého nehmotného majetku, proto se s kapitálovými příjmy nepočítá. Přijaté dotace jsou plánovány v roce 2012 v hodnotě 8,9 mil. Kč, v následujících dvou letech by mělo dojít k výraznému snížení o 5,9 mil. Kč. Výše běžných výdajů ve všech třech letech je zamýšlena na úrovni 52 mil. Kč. Oproti tomu investiční výdaje jsou plánovány v roce 2012 v hodnotě 14,9 mil Kč, v tomto roce má dojít k realizaci výstavby nové tribuny a sociálního vybavení fotbalového hřiště v Hradci nad Moravicí a opravy hasičské zbrojnice v Hradci nad Moravicí. V následujících dvou letech by kapitálové výdaje měly klesnout na 1 mil. Kč.

4 NÁVRH FINANCOVÁNÍ VYBRANÉ INVESTIČNÍ AKCE

Každá obec realizuje určité projekty na zlepšení kvality života občanů ve své obci, ať už výstavbou či rekonstrukcí nových chodníků, zázemí pro kulturní vyžití nebo obnově památek. V rámci zvýšení občanské a kulturní vybavenosti uskutečnilo město Hradec nad Moravicí několik projektů. Bylo upraveno veřejné prostranství a vybudovány chodníky ve městě a jeho přidružených obcích, na které město získalo dotace z krajského úřadu a Regionální rady soudružnosti Moravskoslezsko. Také bylo realizováno zateplení budovy MŠ Smetanova, Hradec nad Moravicí. Tento projekt byl spolufinancován prostřednictvím Fondu soudružnosti. V roce 2010 začala výstavba velmi nákladné investiční akce „Odvádění a likvidace odpadních vod“, která by měla být dostavěna v červnu 2012.

4.1 Záměr investiční akce a její předpokládané náklady

V plánu města Hradce je několik investičních akcí, které by se měly realizovat v rozmezí let 2012 až 2014. Jednou z nich je „Zateplení a výměna oken ZŠ Hradec nad Mor. včetně výměny zdroje tepla“, která je tématem této kapitoly.

V roce 2010 město z důvodů vysokých nákladů na vytápění ZŠ Hradec v zimním období začalo uvažovat o zateplení budovy a s ní spojené výměně zdroje vytápění. Předpokládaný termín realizace je plánován v rozmezí let 2012 až 2014.

ZŠ Hradec nad Moravicí se nachází v centru města u hlavní silnice na pravém břehu řeky Moravice. Jedná se o školu úplnou s devíti postupnými ročníky a pro okolní neúplné školy je to škola spádová. Jedná se o budovu členitou, která se skládá z několika částí. Škola byla otevřena v roce 1923. Prošla již velkou řadou rekonstrukcí a přístaveb. V letech 1993 až 1998 bylo k původní 3 podlažní budově přistavěno 1 podlaží a křídlo budovy, které propojilo budovu ZŠ a bývalé MŠ. Díky této rekonstrukci se stala ZŠ bezbariérovou, byl zde postaven výtah. V roce 2009 byla dokončena přístavba víceúčelové haly, jejíž součástí je hlediště pro 160 diváků. Před plánovanou realizací je budova vytápěna dvěma plynovými kotli.

Cílem projektu je snížení úniku tepla prostřednictvím zateplení obvodového pláště půdního prostoru, výměny výplně okenních a dveřních otvorů.³⁶ Technické parametry zateplováných

---

³⁶ Dle informací MěÚ Hradec nad Moravicí.

konstrukcí jsou uvedeny v tabulce 4.1. Prostup tepla z budov je největší u okenních a dveřních otvorů. Podíl tepelných ztrát těmito prostupy především ve starší zástavbě činí na celkové bilanci objektu cca 30 – 35 %. Teplo uniká zhruba 25 – 30 % přes obvodové stěny a 10 – 15 % přes stropy a střechy.

Tab. 4.1: Technické parametry zateplovaných konstrukcí³⁷

Plocha zateplovaných konstrukcí	v m ²
Obvodové stěny	2 933
Výplně	844,9
Střecha, podlahy, stropy	1 298,4

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

Dále je cílem projektu přejít na alternativní zdroj vytápění pomocí tepelných čerpadel, které jsou šetrné k životnímu prostředí. Jako zdroj tepla je navržena soustava 4 tepelných čerpadel. Jedná se o plynová absorpční čerpadla o jmenovitém výkonu 37,7 kW. Jako zdroj budou použity dva kondenzační kotle. Čerpadla budou na systému země – voda s osmi vrtly.³⁸

Tepelná čerpadla umožňují odnímat teplo z okolního prostředí (vody, vzduchu nebo země), převádět ho na vyšší teplotní hladinu a následně účelně využít pro vytápění nebo přípravu teplé vody. Lze je rozdělit do několika skupin podle toho, odkud čerpají teplo. Jedná se o tepelná čerpadla využívající energii z půdy, hlubinného vrtu nebo využívající tepla venkovního vzduchu.

Tepelná čerpadla typu země – voda využívají tepla, které je naakumulované v zemi. Teplo pro vytápění budovy tepelným čerpadlem je odebíráno ze země v blízkém okolí nemovitosti. Tepelné čerpadlo země – voda dokáže využít energii uloženou v podzemí k přeměně energie potřebné k vytápění objektů, ohřevu vody nebo chlazení celé budovy (klimatizace). Hloubka vrtů dosahuje 50 m až 200 m pod povrchem země. Realizace hlubinných vrtů patří mezi nejdražší možnosti použití tepelného čerpadla, je však k získávání energie tepelnými čerpadly nejspolehlivější. Čerpání z podzemí není závislé na venkovní teplotě vzduchu ani na sluneční aktivitě nebo dalších zdrojích energie.³⁹

³⁷ Dle interních informací MěÚ Hradec nad Moravicí.

³⁸ Dle interních informací MěÚ Hradec nad Moravicí.

³⁹ NAZELENO. *Tepelné čerpadlo země – voda*. [online]. [25.3.2012]. Dostupné z: <http://www.nazeleno.cz/energie/tepelna-cerpadla/tepelne-cerpadlo-zeme-voda-vyplati-se.aspx>.

Průměrné roční náklady za vytápění budovy plynem za období 2007 až 2011 byly ve výši 884 066 Kč a průměrná roční spotřebovaná energie činila 1784 GJ (viz. příloha 3). Celková úspora energie po realizaci plánovaného projektu je vyčíslena na 1 298,4 GJ za rok. Spotřebovaná energie by tedy měla klesnout o 73 %, tedy na 486 GJ. Průměrné roční náklady za vytápění budovy by měly být zhruba ve výši 238 697 Kč, tzn. ročně by mělo město na energiích ušetřit 645 369 Kč. Jelikož ceny energií se zvyšují, roční úspora na provozu by mohla být ještě vyšší.

Náklady na zateplení ZŠ Opavská, Hradec nad Moravicí zahrnují náklady na přípravu a stavební náklady.

Tab.4.2: Předpokládané náklady (v Kč vč. DPH)⁴⁰

Náklady	Kč
Projektová příprava	948 433
Technický dozor investora	569 060
Rezerva	574 193
Propagace	300 000
Výměna otopné soustavy a zdroje tepla	7 859 042
Výměna oken a zateplení fasády	15 623 858
Náklady celkem	25 874 586

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

Do celkových nákladů jsou zahrnuty náklady na propagaci ve výši 300 000 Kč, náklady na přípravu zahrnují náklady na zajištění projektové dokumentace, energetického auditu a rezervu v celkové hodnotě 2 091 686 Kč. Stavební náklady tvoří celkem 23 482 900 Kč. Z toho výměna otopné soustavy je vyčíslena na 7 859 042 Kč a výměna oken a zateplení v hodnotě 15 623 858 Kč.

Kvůli možnému získání dotace z prostředků EU je důležité náklady na realizaci projektu rozdělit na způsobilé a nezpůsobilé. Způsobilé výdaje (uznatelné náklady) jsou přiměřené

⁴⁰ Dle interních informací MěÚ Hradec nad Moravicí.

výdaje, které odpovídají cenám v místě a čase obvyklým. Musí být vynaloženy v souladu s principy hospodárnosti (minimalizace výdajů při respektování cílů projektu), účelnosti (přímá vazba na projekt a nezbytnost pro realizaci projektu), efektivnosti (maximalizace poměru mezi vstupy a výstupy projektu). Výdaje musí být identifikovatelné, prokazatelné a musí být doložené potvrzenými účetními doklady. Podmínkou těchto výdajů je jejich soulad s evropskou a českou legislativou.⁴¹

Naproti tomu nezpůsobilé výdaje (neuznatelné náklady) jsou takové výdaje, které nemohou být spolufinancovány z fondů EU. Pokud tyto výdaje v projektu existují, musí být vykázány ve finančním plánu projektu a jsou vždy financovány z vlastních zdrojů žadatele.⁴²

Pro přehlednost je uvedena tabulka 4.3 se způsobilými a nezpůsobilými náklady projektu.

Tab. 4.3: Způsobilé a nezpůsobilé náklady projektu (v Kč)⁴³

Náklady projektu (v Kč)	
Způsobilé náklady	18 366 086
Nezpůsobilé náklady	7 508 500
Celkové náklady	25 874 586

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Mor., vlastní zpracování.

Způsobilé náklady jsou plánovány ve výši 18,3 mil. Kč, nezpůsobilé náklady by měly být v hodnotě 7,5 mil. Kč. Způsobilé (uznatelné) náklady zahrnují výdaje na projektovou přípravu ve výši 948,4 tis., dále technický dozor investora v hodnotě 569 tis. Kč, propagaci 300 tis. Kč, stavební náklady vč. rezervy a výměny zdroje tepla ve výši 19,6 mil. Kč. Do neuznatelných nákladů jsou zahrnuty ostatní stavební náklady ve výši 4,4 mil. Kč.

⁴¹ FONDY EU. *Slovník pojmů – Uznatelné výdaje*. [online]. [25.3.2012]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/Z/Zpusobile-vydaje-\(uznatelne-naklady\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/Z/Zpusobile-vydaje-(uznatelne-naklady)).

⁴² FONDY EU. *Slovník pojmů – Neuznatelné výdaje*. [online]. [25.3.2012]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/N/Nezpusobile-vydaje-\(neuznatelne-naklady\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/N/Nezpusobile-vydaje-(neuznatelne-naklady)).

⁴³ Dle informací z MěÚ Hradec nad Moravicí.

4.2 Dotační programy vhodné k realizaci projektu

Dotace jsou projevem existence přerozdělovacích procesů uvnitř soustavy veřejných rozpočtů, projevem solidarity. Potřeba dotací se většinou zdůvodňuje potřebou obecné podpory obcí i podporou specifických činností, na kterých má stát zájem, které jsou také většinou výsledkem přenesené odpovědnosti za zabezpečování některých, zejména preferovaných veřejných statků ze státu na obce.⁴⁴

Dotace je možné rozčlenit z hlediska financování typu potřeb na běžné a kapitálové dotace. **Běžné dotace** získává obec na financování běžných (neinvestičních) potřeb, které se v rozpočtovém období pravidelně opakují. **Kapitálové dotace** jsou příjmy na krytí dlouhodobých investičních potřeb, které se pravidelně neopakují.

Podle účelu, kam plynou, je možné dotace rozdělit na účelové a neúčelové. **Účelové dotace** se poskytují na konkrétní účel. Aby obec získala účelovou dotaci, musí splnit určité podmínky použití. V případě nesplnění dané podmínky nebo nevyužití části účelové dotace se vrací obvykle zpět poskytovateli. Účelové dotace je možné rozlišit na běžné a kapitálové:

- *Běžné účelové dotace* jsou poskytovány na zajištění veřejných statků na základě přenesené odpovědnosti (např. na oblast školství) a na zajištění standardní úrovně veřejných statků.
- *Kapitálové účelové dotace* získává obec zpravidla nepravidelně na finanční zajištění části výdajů na konkrétní investici. Jsou přidělovány obcím na financování investiční výstavby na zlepšení poskytovaných lokálních statků veřejným sektorem (výstavba kanalizace, školy), na financování investic, které svým významem přesahují danou lokalitu (např. silnice).

Neúčelové dotace podporují mnohem více pravomoc orgánů obcí – ty mohou tyto dotace využít podle vlastního rozhodnutí. Jsou založené na nepodmíněnosti, tzn. jejich poskytování není vázáno na předem vymezený účel a předem vymezené podmínky.

Dalším kritériem rozdělení dotací je z hlediska jejich způsobu získání na nárokové a nenárokové. **O nárokovou dotaci** obec nemusí žádat, získává ji automaticky po splnění určitých kritérií a dostává ji pravidelně. Podle zákona o státním rozpočtu na rok 2012 jsou uplatněny tyto druhy dotací: příspěvek na školství, dotace na vybraná zdravotnická zařízení, příspěvek na výkon státní správy a dotace na výkon zřizovatelských funkcí

---

⁴⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha, 2004. s. 291-292.

převedených z okresních úřadů obcím. **O nenárokovou dotaci** musí obec požádat po splnění stanovených kritérií, není na ni automatický nárok. Tyto dotace jsou poskytovány ze státního rozpočtu, z fondů, z rozpočtu kraje a z fondů Evropské unie. Jsou stanoveny podmínky pro získávání dotací a celkový rozsah dotačních prostředků je omezen.

Vlastní příjmy většinou nestačí na rozsáhlejší investiční akce, z tohoto důvodu se obec snaží realizovat finančně náročné projekty prostřednictvím jiných zdrojů. Jednou z možností jsou právě dotace, které mohou být poskytovány z různých programů. Tyto programy jsou vyhlašovány na krajské, národní úrovni nebo úrovni EU. Pro získání dotace jsou obvykle stanoveny podmínky pro čerpání dotace, navíc je objem finančních prostředků na poskytnutí dotace finančně omezen, proto obce musí předkládat kvalitně zpracované žádosti o dotaci. Prostředky, které jsou poskytnuty prostřednictvím dotačních titulů musí být použity na vymezený účel.

V případě investičního záměru „Zateplení a výměna zdroje energie ZŠ Opavská ul., Hradec nad Mor. může město využít dotaci z OP životního prostředí, popřípadě OP přeshraniční spolupráce ČR – PL. Jedná se o nenárokovou a účelovou dotaci.

OP životní prostředí

OP životního prostředí je druhým největším operačním programem pro ČR. Má za cíl ochranu a zlepšování kvality ŽP jako základního principu trvale udržitelného rozvoje. Program poskytuje v období 2007 - 2013 finanční prostředky z Fondu soudružnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj téměř 5 mld. EUR. OP životní prostředí přináší ČR finanční zdroje na podporu v sedmi oblastech (prioritních osách), jedná se o zlepšování vodohospodářské struktury a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí, udržitelné využívání zdrojů energie, zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, omezování průmyslového zatížení a enviromentálních rizik, zlepšování stavu přírody a krajiny, rozvoj infrastruktury pro enviromentální vzdělávání, poradenství a osvětu.⁴⁵

Na podporu projektu Zateplení a výměna oken ZŠ, Opavská ul., Hradec nad Mor. včetně výměny zdroje tepla je zaměřena **prioritní osa 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie**, primární oblast podpory 3.1 – Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení

---

⁴⁵ OP ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. OPŽP: *Stručně o OP životního prostředí*. [online]. [26.3.2012]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/16/strucne-o-op-zivotni-prostredi/>.

s cílem zvýšení využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny, další oblast podpory 3.2 – Realizace úspor energie a odpadního tepla. Pro prioritní osu tři jsou pro tyto účely přichystány prostředky ve výši zhruba 673 mil Eur z Fondu soudružnosti. Cílem podpory je snížit spotřebu energie, zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie při výrobě tepla nebo elektřiny a využít odpadní teplo.⁴⁶

O dotaci mohou žádat územně samosprávné celky – obce a kraje, dále vysoké školy, příspěvkové organizace, neziskové organizace a obchodní společnosti vlastněné obcemi. V případě schválení žádosti o dotaci je podpora na projekty z OP životní prostředí maximálně do výše 90 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu. Minimální výdaje na projekt jsou stanoveny ve výši 0,3 mil. Kč.

OP přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika

Partnerským městem Hradce nad Moravicí je polský Baborow, společně již realizovali některé projekty. V rámci projektu „Rozvoj cestovního ruchu, rekreace a sportu v česko-polském pohraničí“, jehož vedoucím bylo město Baborow a partnerem Hradec nad Moravicí, byla v roce 2009 realizována přístavba sociálního zařízení, šaten, tanečního sálu a jazykové učebny ke sportovní hale při ZŠ.

V případě, že by tyto dvě partnerská města spolupracovaly na ekologičtějším vytápění svých ZŠ popř. jiných budov v majetku města, mohly by využít tento program. Investiční záměr „Zateplení a výměna oken ZŠ Opavská ul., Hradec nad Mor. vč. výměny zdroje tepla spadá do prioritní osy 1 – Posilování dostupnosti, ochrana ŽP a prevence rizik, oblast podpory 1.2 – Ochrana ŽP. Cílem této podpory je zlepšit stav a kvalitu ŽP v Česko-polské oblasti, mj. využitím projektu v oblasti obnovitelných zdrojů energie a dosažení energetických úspor. Výše podpory činí max. 85 % z ERDF a max. 5 % ze státního rozpočtu, žadatel o dotaci spolufinancuje investiční záměr do výše 10 %. O finanční příspěvky z OP přeshraniční spolupráce mohou žádat právnické a fyzické osoby, obce, svazky obcí, euroregiony apod. Z ERDF na období 2007 až 2013 je vyčleněno 17 556 747 EUR.

---

⁴⁶ OP ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. OPŽP: *Prioritní osa*. [online]. [26.3.2012]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/16/strucne-o-op-zivotni-prostredi/>

4.3 Možnosti financování

Pokud chce obec realizovat nákladnou investiční akci, musí vykalkulovat náklady na projekt a najít vhodný způsob financování. Obec může realizovat investiční projekt pomocí různých zdrojů financování. Jednou z možností je uhradit investiční záměr pomocí vlastních zdrojů, dále se nabízí možnosti financování prostřednictvím návratných finančních výpomocí ve formě úvěrů či obligací, nebo prostřednictvím dotace.

4.3.1 Financování investiční akce prostřednictvím vlastních zdrojů

V tomto případě by město muselo hradit plánovaný projekt zateplení ZŠ Hradec a výměna zdroje energie ve výši 25,8 mil. Kč zcela ze svých zdrojů.

V kapitole 3 jsou analyzovány příjmy a výdaje rozpočtu města za léta 2007 až 2011. Z tabulky 3.1 předchozí kapitoly je zřejmé, že město není schopno realizovat celý projekt ze svých přebytků hospodaření, jelikož pouze v letech 2007 a 2010 došlo ke kladnému saldu hospodaření, v ostatních letech byly výdaje oproti příjmům vyšší. Navíc město plánuje i v roce 2012 schodek rozpočtu ve výši 4 mil. Kč.

Možnosti, jak realizovat plánovanou investiční akci z vlastních zdrojů, je prostřednictvím kapitálových výdajů. Průměrné roční kapitálové výdaje za sledované období činí 19,3 mil. Kč.⁴⁷ Kdyby město nerealizovalo žádné jiné investiční projekty nebo opravy a nákupy dlouhodobého majetku, mohlo by tyto prostředky přesunout na realizaci zateplení ZŠ vč. výměny zdroje vytápění, tzn. plánovaný projekt by mohl být realizovaný za cca necelé 2 roky po uspořené kapitálových výdajů. Avšak není zcela vhodné se soustředit pouze na realizaci jednoho projektu a ostatní důležité investiční náklady odložit na později, protože odsunutá projekty by se v konečném důsledku mohly prodražit.

V úvahu sice přichází realizace projektu prostřednictvím financování kapitálových příjmů, které město získává prodejem vlastního dlouhodobého majetku. Avšak z tabulky 3.6 předchozí kapitoly je patrné, že kapitálové příjmy nejsou ve sledovaném pětiletém období dominantní. A dokonce v posledním analyzovaném roce 2011 výnos z prodeje dlouhodobého majetku je celkem bezvýznamný a podílí se 0,3 % na celkových příjmech. Jak je možné vidět v tab. 3.9, město neplánuje v letech 2012 až 2014 prodej dlouhodobého majetku. Ani v tomto

---

⁴⁷ Průměrné kapitálové výdaje ve výši 19,3 mil. Kč jsou za období 2007 – 2009, vyjma let 2010 a 2011, v těchto letech byly kapitálové výdaje vyšší.

případě by město nepokrylo celý investiční záměr prodejem svého nepotřebného majetku. Výhodou této formy financování je, že hospodaření města nebude úvěrově zatíženo. Avšak město může přijít o majetek, který by v budoucnu mohl být prodán ještě draž, popř. využit jiným způsobem.

4.3.2 Financování investiční akce prostřednictvím návratných finančních výpomocí

Návratné finanční zdroje může město využít v případě, kdy nemá dostatek finančních prostředků na zajištění plánovaného projektu. Mezi návratné finanční zdroje lze zařadit úvěry od bank, emise komunálních obligací a půjčky ze státního rozpočtu.

Jednou z možností, která se městu nabízí, je financování investiční akce **formou návratné finanční výpomoci od soukromých peněžních ústavů**. Úvěrové financování je pro obce oproti jiným návratným zdrojům dostupnější. Z hlediska doby splatnosti je možné rozlišit krátkodobý, střednědobý a dlouhodobý úvěr. Stát za závazky obcí neručí. Jelikož jsou obce hodnoceny jako méně rizikovní klienti, jsou jim municipální úvěry poskytovány za mnohem nižší úrok než v případě ostatních klientů. Využívají se dva druhy úrokových sazeb, jedná se o pevnou úrokovou sazbu a pohyblivou úrokovou sazbu.

Banky nabízí obcím různé typy úvěrového financování. Město může využít úvěrové produkty kterékoliv banky, která poskytuje půjčky municipalitám. Největšími poskytovateli municipálních úvěrů v ČR jsou Česká spořitelna, u které má město vedený účet, ČSOB nebo Komerční banka. Dále je poskytovatelem municipálních úvěrů i Českomoravská rozvojová a záruční banka. Jelikož tyto banky poskytují úvěry municipalitám nejčastěji, byly porovnávány produkty pouze těchto bank.

Česká spořitelna nabízí obcím tzv. **Dodavatelský úvěr**, jedná se o způsob financování investičních projektů, kdy po dobu realizace projektu financování zajišťuje dodavatel a až po jejím dokončení dochází k odkoupení pohledávek bance. Tyto úvěry se zřizují s dobou splatnosti až 15 let s možností odložení první splátky. Klienti také mohou úvěr postupně splatit i s možností nepravidelných splátek.⁴⁸

Účelový úvěr, který poskytuje ČSOB je určen municipalitám na financování krátkodobých a dlouhodobých investičních projektů a také na rozvojové programy. Slouží

---

⁴⁸ ČSAS. *Produkty a služby pro města a obce ze dne 26. března 2012* [online]. [26.3.2012]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=segment02.

také k předfinancování dotací a spolufinancování projektů podporovaných z fondů EU, státu apod.⁴⁹

Komerční banka poskytuje **Municipální úvěr**, který je dlouhodobý s dobou splatnosti nad 10 let. Účelové použití slouží převážně k přímé úhradě dodavatelům. Splácení je možné jak jednorázově, tak i postupně. Obec má možnost realizovat pomocí tohoto financování náročné investiční akce pro její rozvoj. Dalším nabízeným produktem je **Hypoteční úvěr**, který je určen k investicím do nemovitosti. U tohoto typu úvěru je nutnost zajištění zástavního práva k nemovitosti. Po dobu platnosti úrokových podmínek u něj platí pevná úroková sazba s fixací na 1 až 10 let. Pro financování projektů podporovaných z fondů EU se nabízí úvěr programu **PONTE II**. Slouží buď na předfinancování projektu dotovaného z EU nebo jako standardní úvěr na spolufinancování projektu.⁵⁰

Dále může poskytnout úvěr Českomoravská záruční a rozvojová banka, která nabízí úvěry pro municipality realizované v programu **OBEC II**, který je určený k financování investic do infrastruktury obcí zvyšujících kvalitu života obyvatel. Úvěry mohou být poskytnuty na pořízení nebo rekonstrukci majetku, mj. i v oblasti zateplování budov, instalace měřicí techniky a využití obnovitelných zdrojů energie. Výše úvěru činí 8 – 250 mil. Kč s dobou splatnosti 10 až 15 let. Dalším nabízeným úvěrem je **MUFIS II**, jehož cílem je financování investic k zachování a rozvoji infrastruktury. Je určen pro všechny obce a města v ČR (vyjma Prahy). Podmínkou úvěru je jeho maximální výše 30 mil. Poskytuje se na dobu do 10 let s pevnou úrokovou sazbou.⁵¹

Pokud by město chtělo realizovat plánovanou investiční akci prostřednictvím úvěru, bude porovnávat nabídky peněžních ústavů. Nejvýhodnější půjčku na základě poskytnutých informací z výše uvedených bank by poskytla Česká spořitelna.

Česká spořitelna by mohla poskytnout úvěr v celkové sumě 25 874 586 Kč za 4,1% úrok a dobou splatnosti 10 let. Výše měsíčních splátek by v tomto případě činily 213 848 Kč a měsíční splátky úroků by se pohybovaly na úrovni 45 513 Kč. Za rok by město na splátkách jistiny a úroků zaplatilo 3 112 332 Kč. Celkové úroky by činily 5 461 525 Kč. Dohromady by město na úvěru a jeho úrocích zaplatilo 31 336 111 Kč.

---

⁴⁹ ČSOB. *Úvěry municipalitám a neziskovým organ.* [online]. [27.3.2012]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/Firmy/Municipality-a-neziskove-organizace/Uvery/Stranky/default.aspx>.

⁵⁰ KB. *Financování veřejné správy* [online]. [27.3.2012]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/verejna-sprava/financovani/index.shtml>.

⁵¹ ČMZRB. *Produkty a služby*. [online]. [27.3.2012]. Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby>.

Na energiích po realizaci projektu by se podařilo uspořit za 10 let 6 453 690 Kč.⁵² Úvěr prostřednictvím úspory energie by se zaplatil až za cca. 49 let.

Tato možnost by zatížila rozpočet města a další plánované investiční akce by byly odloženy. Město si nemůže dovolit financovat celý projekt prostřednictvím úvěru, protože roční splátky jistiny i úroků jsou poměrně vysoké a úspory energií naproti tomu výrazně nižší. Navíc by přijetí dalšího úvěru zvýšilo dluhovou službu. Navíc by díky úvěru muselo odložit jiné plánované investiční záměry.

Dalším způsobem financování investic je **emise komunálních obligací**. Oproti úvěrům jsou spojeny s poplatky, které jsou relativně vyšší při malém objemu emise.⁵³ Tímto způsobem je možné získat finanční prostředky v případě, kdy město nemůže dosáhnout dlouhodobého bankovního úvěru. Pokud chce město vydat komunální dluhopisy, musí požádat o povolení Komise pro cenné papíry. Komunální dluhopisy však nejčastěji využívají tři největší města v ČR (Praha, Brno, Ostrava), popřípadě jiná statutární města (Plzeň a Liberec). Malým obcím se tento způsob financování nevyplatí z důvodu vyšších nákladů na emisi dluhopisů. Z tohoto důvodu v případě investiční akce „Zateplení ZŠ vč. výměny zdroje tepla“ lze předpokládat, že město Hradec nad Moravicí tuto formu získání finančních prostředků nevyužije.

Obce mají možnost získat finanční prostředky formou **návratné finanční výpomoci a půjčky ze státních fondů nebo státního rozpočtu**. Tyto půjčky mohou být nízko úročené, nebo bezúročné. Pravidla pro poskytování a splacení finančních výpomocí a půjček v rámci rozpočtové soustavy upravují zákony o rozpočtových pravidlech.⁵⁴ Nevýhodou těchto půjček je, že jsou nenárokové a obce neví, zda tuto návratnou finanční pomoc obdrží.

4.3.3 Financování investiční akce kombinací úvěrů a dotace

Tato varianta financování popisuje kombinaci úvěru a dotace. Nejvhodnějším dotačním titulem, do kterého spadá „Zateplení a výměna oken ZŠ, včetně výměny zdroje energie“ je OP ŽP, prioritní osa 3. V případě získání finančních prostředků z tohoto programu výše dotace může činit 90 % z celkových způsobilých výdajů, zbylých 10 % bude pokryto městem.

---

⁵² Úspora za vytápění budovy za 10 let - 6 133 100 Kč za předpokladu stále stejných cen energií. Energie stále rostou a dá se předpokládat i nadále tento trend. V konečném důsledku úspora s největší pravděpodobností bude mnohem vyšší.

⁵³ PROVAZNÍKOVÁ, R., *Financování měst, obcí a regionu*, Praha 2007, str. 161

⁵⁴ PEKOVÁ, J., *Hospodaření a finance územní samosprávy*, Praha 2004, str. 321

Pokud město nenalezne dostatek finančních prostředků, může využít úvěr komerčních bank. V následující tab. 4.4 je uvedena struktura způsobilých nákladů za předpokladu, že město získá dotaci v max. možné míře 90 %.

Tab. 4.4: Financování investiční akce kombinací úvěru a dotace (v Kč)

Náklady		Kč	% podíl	
Způsobilé náklady			způsobilých nákladů	celkových nákladů
	OP ŽP	16 529 477	90	64
	Spolufinancování města prostřednictvím úvěru	1 836 609	10	7
Celkové způsobilé náklady		18 366 086	100	71
Nezpůsobilé náklady			nezpůsobilých nákladů	-
	Financování města prostřednictvím úvěrů	7 508 500	100	29
Náklady celkem		25 874 586	-	100

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Mor., vlastní zpracování

V případě získání dotace, jak je vidět v tabulce 4.4, město získá 90 % celkových způsobilých výdajů (tedy 16,5 mil. Kč) z OPŽP. Zbýlých 10 % celkových způsobilých výdajů musí město spolufinancovat. Pokud prostředky ve výši 1,8 mil. Kč nebudou nalezeny ve vlastních zdrojích, musí město využít financování prostřednictvím úvěru.

Náklady na realizaci projektu tvoří ovšem i nezpůsobilé náklady, které nejsou uznatelné pro dotační tituly z prostředků EU. Tyto nezpůsobilé náklady činí 7,5 mil. Kč a město je musí zabezpečit. Z celkových nákladů na investiční akci podle tab. 4.4 musí město najít dohromady 9,3 mil. Kč. Z toho vyplývá, že z titulu OPŽP bude poskytnuto 64 % celkových výdajů a město uhradí ze svých zdrojů 36 % celkových výdajů na investiční akci. V úvahu, jak zafinancovat projekt ve výši 9,3 mil. Kč, připadá vypůjčit finanční prostředky u jedné z komerčních bank. Banky se při rozhodnutí o poskytnutí úvěru řídí rozpočtovým výhledem a dluhovou službou obcí. Ukazatel dluhové služby (tzn. poměr nákladů dluhové služby (zaplacené úroky, splátky leasingu apod.) ke skutečnému objemu dluhové základny (skutečné daňové, nedaňové příjmy a dotace souhrnného finančního vztahu) k 31.12.2011 byl 5 % (viz. příloha 1). Získání úvěru by tedy neměl být problém. Město si chybějící finanční

prostředky může vypůjčit u kterékoliv banky, jako v předchozí možnosti financování se nejvhodněji jeví úvěr České spořitelny, u které má město vedený účet a již mu tato společnost úvěry poskytl. Česká spořitelna nabízí úvěr ve výši 9,3 mil. Kč za 4,1% úrok. Tento úrok je průměrný a při poskytnutí úvěrů banka ke každé obci přistupuje individuálně a jako svým klientům může poskytnout i nižší úrok.

V případě poskytnutého úvěru v hodnotě 9 346 109 Kč úrokové sazbě 4,1 % a dobou splatnosti 10 let by měsíční splátky jistiny činily 77 885 Kč a měsíční splátky úroků by byly ve výši 16 317 Kč, za deset let by město na úrocích přeplatilo 1 957 981 Kč. Celková roční splátka jistiny a úroků by činila 1 130 404 Kč.

Jak je zmíněno v podkapitole 4.1, po realizaci investičního záměru „Zateplení a výměna oken ZŠ Opavská ul., Hradec nad Mor. včetně výměny zdroje tepla“ by mělo město na provozních nákladech za vytápění uspořit ročně v průměru 645 369 Kč. Jelikož ceny energií každoročně stoupají, bude úspora na provozu pravděpodobně vyšší. Tuto úsporu by město mohlo použít do jiných oblastí než je školství a jiné nezbytné potřeby pro město. Za 10 let město uspoří energii ve výši 6 453 690 Kč, ale na splátkách úvěru i s úroky za stejnou dobu splatnosti zaplatí 11 304 090 Kč. Celkový úvěr prostřednictvím ročních úspor na energiích by byl zaplacen za cca. 18 let. Na druhou stranu budoucí vývoj cen a zásob energií je však nejasný. Je proto vhodné realizovat projekty, které vedou ke snížení úniku tepla z budov a zaměřují se na alternativní zdroje vytápění. S tím souvisí také snižování zátěže na ŽP.

4.3.4 Financování investiční akce prostřednictvím PPP projektu

PPP (Public Private Partnership) neboli spolupráce veřejného a soukromého sektoru se začala rozvíjet ve Velké Británii, představuje poskytování veřejných služeb prostřednictvím spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Principem PPP je využití zdrojů a schopností soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb. PPP by měl být využíván pouze tehdy, pokud to bude ekonomicky výhodné pro veřejný sektor a soukromý sektor dokáže daný projekt zajistit efektivněji a kvalitněji. Na rozdíl od klasické formy veřejného financování nejsou vyžadovány u PPP projektu významné počáteční investice, protože finance potřebné k realizaci projektu vlastní soukromý sektor. Klasické řešení investic se pro veřejný sektor vyznačuje vysokými počátečními náklady projektu a poté platbou za provoz a servis. V případě PPP projektu jsou platby téměř celou dobu stejné.

Projekty realizované na základě partnerství veřejného a soukromého sektoru jsou ve většině případu projekty v infrastruktuře. Jsou značně časově a finančně náročné.⁵⁵

PPP projekty přináší řadu výhod. Jedná se např. o přenos rizik, tzn., že podstatná část rizik je přenášena na soukromý sektor. Tím každý sektor nese takovou míru rizika z projektu, kterou dokáže nejlépe řídit. Navíc přenesení části rizika nutí soukromý sektor realizovat projekt kvalitně, snížit náklady po dobu realizace životnosti projektu, rychlejší realizaci projektu apod. Typickými oblastmi, ve kterých jsou realizovány PPP projekty jsou odvětví dopravní infrastruktury jako výstavba dálnic, tunelů, mostů apod., vodárenství, výstavba vodovodů a kanalizací, zdravotnictví (výstavba nemocnic), sociální věci (výstavba a provoz domů s pečovatelskou službou, domovů pro seniory), školství (výstavba nových ubytovacích zařízení, popřípadě realizace a provoz školního stravování) apod.

Možností, jak realizovat investiční akci v rámci PPP projektu „Zateplení a výměna oken ZŠ včetně výměny zdroje energie“ není mnoho. Pro tento záměr se naskýtá možnost spolupráce veřejného a soukromého sektoru v rámci projektu Energy Performance Contracting (dále jen „EPC“). EPC projekty jsou založeny na předpokladu, že veřejný subjekt dlouhodobě platí značné finanční prostředky za odběr energií. Soukromý subjekt, tzn. firma energetických služeb (ESCO z angl. Energy Service Company) se na základě tzv. smlouvy o energetických službách zavazuje provést investice a opatření vedoucí k úsporám provozních nákladů veřejného zadavatele.⁵⁶

V případě realizace energetických úspor ZŠ Opavská by to znamenalo, že město jako veřejný zadavatel podepíše smlouvu s firmou energetických služeb (ESCO), na základě této spolupráce ESCO financuje celý projekt ve výši 25 875 586 Kč z vlastních zdrojů, dodá a zprovozní potřebná zařízení a garantuje, že pokud nebude dosažena očekávaná úspora, pak město jako zákazník není povinné doplácet za nedosaženou úsporu. Veřejný zadavatel – v tomto případě město Hradec nad Moravicí garantuje, že po dobu trvání smlouvy bude platit provozní náklady ve stejné výši jako před realizací projektu. Město by splácelo projekt výhradně na základě dosažených úspor energie, které by měly v průměru dosáhnout 645 369 Kč ročně. Smlouva by však podle těchto úspor musela být podepsána zhruba na 30 až 40 let. Úspory na energiích nejsou tak vysoké, aby se soukromému subjektu vyplatily

---

⁵⁵ Ostřížek, J. a kol. *Public Private Partnership*. Praha, 2007. s. 27 -28.

⁵⁶ ASOCIACE PPP: *Metoda PPP a její využití v oblasti základního a středního školství ze dne 13.4.2012* [online]. [13.4.2012] Dostupné z: http://www.asociaceppp.cz/cnt/sektorove_studie/?page=0&action=vfile_cs&id=2&disp=att

jít do této formy spolupráce. Avšak v případě PPP soukromá firma by se jistě snažila snížit náklady na minimum a tím zajistila kvalitní projekt za nižší cenu.

PPP projekty je možné spolufinancovat i ze Strukturálních fondů EU formou dotace, tzn. v případě plánované investiční akce „Zateplení a výměna oken ZŠ včetně výměny zdroje energie“ by byla financována z OP ŽP. Max. výše dotace pro PPP by činila 85 % uznatelných nákladů, tzn. 15 611 173 Kč, zbylých 25 % uznatelných výdajů (2 754 913 Kč) a neuznatelné výdaje (7 509 500 Kč) by financoval soukromý subjekt formou návratné bezúročné půjčky. Celková výše spolufinancování soukromého subjektu by činila 10 264 413 Kč. Jako v předchozím případě by město splácelo projekt soukromému subjektu formou dosažených úspor energie (v průměru 645 369 Kč ročně). Délka spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem by v tomto případě byla cca 20 let.

Výhodou PPP projektu je, že město nezatíží rozpočet úvěrem a soukromá firma realizuje investici ze svých prostředků. Tím pádem má město možnost realizovat další rozvoj svého území v podobě investičních záměrů. Avšak v tomto případě by nebylo snadné najít vhodného soukromého partnera, který by financoval takový projekt, protože po realizaci projektu by nedošlo k velkým ročním úsporám na energiích. Navíc provozní výhody pro město by se objevily až po ukončení smlouvy, tj. 40 resp. 20 let (s dotací).

5 ZÁVĚR

Obce pečují o rozvoj svého území. Realizují investiční záměry na zlepšení technické infrastruktury a občanské vybavenosti. Obce však musí řešit otázku, z jakých zdrojů tyto záměry pokrýt. Většina obcí totiž nedisponuje potřebným kapitálem a snaží se najít vhodné varianty financování. Některé možnosti financování byly aplikovány na vybranou investiční akci.

Dílčím cílem práce bylo zhodnocení hospodaření města Hradec nad Moravicí v letech 2007 až 2011, kde se podařilo analyzovat jednotlivé příjmy a výdaje za sledované období. Příjmy se pohybovaly v rozmezí 64 až 107 mil. Kč, nejnižší objem příjmů dosahoval rok 2008 a nejvíce v roce 2010. Největší podíl na celkových příjmech tvořily daňové výnosy, které se podílely mezi 45 až 68 % celkových příjmů. Nejmenší podíl na celkových příjmech v rozmezí 0,3 až 9 % měly kapitálové příjmy, které jsou důležité z hlediska investičních záměrů města. Výdaje se pohybovaly mezi 60 až 104 mil. Kč. Běžné výdaje se na celkových podílely mezi 53 až 87 %, kapitálové mezi 13 až 47 %.

Cílem diplomové práce bylo najít možné zdroje financování plánované investiční akce. Z vybraných návrhů stanovit nejprůijitelnější způsob financování. Na základě stanoveného cíle byly navrženy možnosti, z jakých zdrojů může město financovat vybranou investiční akci.

První varianta popisuje možnost financování investičního záměru ve výši 25 875 586 Kč pouze z vlastních zdrojů. Na základě analýzy hospodaření ve 3. kapitole je tato možnost nereálná, protože město nemá dostatek finančních prostředků z přebytků hospodaření ani dostatek nepotřebného dlouhodobého majetku, který by mohlo na realizaci této investiční akce prodat. Vybízí se varianta realizovat plánovaný projekt prostřednictvím odložení kapitálových výdajů ve prospěch projektu. Město by tedy nerealizovalo důležité opravy technické infrastruktury popř. nákupy majetku a všechny prostředky v rámci kapitálových výdajů alokovalo ve prospěch investičního záměru. Není ale vhodné odkládat pravidelné opravy či nákupy dlouhodobého majetku. Díky nepřítomnosti dostatečných vlastních zdrojů nelze projekt realizovat prostřednictvím této varianty.

Druhá varianta je založena pouze na financování investiční akce prostřednictvím úvěru. Na základě informací, které poskytly banky (Česká spořitelna, Komerční banka a ČSOB), byl vybrán úvěr České spořitelny. Poskytnutí půjčky v celkové výši 25 874 586 Kč za 4,1% úrok a dobou splatnosti 10 let by značně zatížilo rozpočet města. Za celé období trvání úvěru

by bylo přeplaceno na úrocích 5 046 525 Kč. Město by sice na úvěr dosáhlo, poněvadž jeho ukazatel dluhové služby byl na úrovni 5 %. Muselo by však sehnat prostředky na splacení úvěru a úroků ve výši 3 112 332 Kč ročně. Tyto zdroje by město mohlo získat přemístěním části nákladu z oblasti školství, které budou uspořeny po realizaci projektu na energiích a dále by muselo snížit další výdaje např. v oblasti služeb pro obyvatelstvo. To by mohlo znamenat snížení podpory např. pro místní kulturní činnost nebo sportovní zařízení. Důsledkem úvěrového financování projektu by mohla být nemožnost realizace jiných plánovaných popřípadě neplánovaných investic.

Třetí možností je financování investičního projektu kombinací úvěru a dotací. Po vstupu ČR do EU se obcím otevřely možnosti realizovat rozvoj svého území právě s pomocí dotací. Projekt „Zateplení a výměna oken ZŠ včetně výměny zdroje energie“ spadá v programovém období 2007 – 2011 do OP ŽP a prioritní osy 3. V případě schválení dotace by město mohlo získat až 90 % uznatelných nákladů prostřednictvím dotací. Zbýlých 10 % by město uhradilo ze svých zdrojů. Problémem však je, že kromě 10 % uznatelných nákladů, které musí spolufinancovat obec, je potřebné uhradit i neuznatelné náklady. V případě plánovaného investičního záměru se celková účast města Hradec nad Mor. podílí 36 % celkových nákladů. Město tedy musí uhradit částku 9 346 109 Kč prostřednictvím úvěru. Výše ročních splátek jistiny a úroků by činila 1 130 404 Kč. Město by splátky mohlo pokrýt z úspor na energiích, kterých dosáhne po realizaci projektu a dalších nákladů např. v oblasti služeb pro obyvatelstvo.

Čtvrtá varianta je založena na partnerství veřejného a soukromého sektoru. V rámci školství jsou PPP projekty nejčastěji zaměřeny na výstavbu a provoz stravování či ubytování, ze kterých může soukromý sektor získávat poplatky. Plánovaný projekt není typickým příkladem pro partnerství veřejného a soukromého sektoru, ale nabízí se možnost tzv. projektu Energy Performance Contracting. Jeho předpokladem je, že náklady na energie veřejného subjektu jsou značně vysoké a soukromá firma provede investice k jejich snížení. Rozdíl v úsporách pak bude získávat soukromá firma. PPP projekty je možné financovat i prostřednictvím dotací, tzn. 85 % uznatelných nákladů by bylo pokryto z fondů EU (OPŽP). Zbýlých 15 % uznatelných nákladů a neuznatelné náklady (dohromady 10 264 413 Kč) by financoval soukromý subjekt. Partnerství veřejného a soukromého sektoru by mohlo zajistit kvalitní služby při minimálních nákladech. Navíc obě strany by usilovaly o stejný cíl, aby bylo dosaženo co možná největších přínosů v úsporách. Za další výhodu je možné považovat to, že na počátku veřejný subjekt, tedy v případě realizace plánovaného projektu

město Hradec nad Moravicí, nemusí vynaložit potřebné investiční prostředky. Ty by byly spláceny v průběhu trvání smluvního vztahu, což by nezatížilo rozpočet města úvěrem. Avšak úspory na energiích nebudou tak vysoké, aby se to soukromému subjektu vyplatilo. V případě ještě mnohem vyšších úspor energií by kombinace dotace a PPP byla vhodným způsobem financování projektu.

Z navržených variant zateplení, výměny oken vč. výměny zdroje energie ZŠ se však nejvhodněji jeví třetí varianta. Město by získalo dotaci z OP ŽP a zbylé uznatelné i neuznatelné výdaje by hradilo prostřednictvím úvěru České spořitelny. Úvěr by sice zatížil rozpočet, ale část úvěru by mohla být pokryta z uspořené provozních nákladů za vytápění budovy školy. Úvěr by se prostřednictvím úspor energií zaplatil za cca 14,5 let. S trendem rostoucích energií by však doba mohla být i kratší.

S tím je spojena otázka, zda vůbec se městu takový projekt vyplatí realizovat, jelikož se nejedná o investici, kterou nutně potřebuje. Navíc úspory na energiích se projeví až po delší době. Obce a města plánují nejrůznější projekty, u kterých je možnost získání dotace především z fondů EU na rozvoj území. V případě neschválení žádosti o dotaci pak většina projektů se nakonec nerealizuje. Ani město Hradec nad Moravicí nebude výjimkou. A pokud nezíská dotaci z OP ŽP, navrženou investiční akci nebude s největší pravděpodobností realizovat. Pokud by však chtělo investovat v této oblasti, nabízí se možnost realizace pouze částí plánovaného projektu. V tomto případě by město realizovalo pouze zateplení a výměnu oken ZŠ bez výměny zdroje energie. Při realizaci pouze zmíněné části projektu by město mohlo požádat o dotaci z OP ŽP, prioritní osy 3, ale pouze oblasti podpory 3.2 – Realizace úspor energie a využití odpadního tepla. Pokud by město získalo dotaci na realizaci pouze zateplení, potřebovalo by dofinancovat mnohem menší finanční částku než v případě původní plánované varianty projektu.

V diplomové práci byla stanovená hypotéza, že město Hradec nad Moravicí není schopno financovat celou plánovanou investiční akci zcela ze svých vlastních zdrojů. V případě financování cizích zdrojů bude do budoucna zatížen rozpočet města a omezeny plánované investiční záměry. Z údajů, které jsou shrnuty ve třetí kapitole vyplývá, že stanovená hypotéza se potvrdila. Město není schopno pokrýt náklady na plánovaný projekt zcela ze svých vlastních zdrojů. V případě získání úvěru v plné výši by to mělo za následek zatížení rozpočtu a omezení budoucích investic.

V teoretické části diplomové práce byla použita odborná literatura a legislativa, která se týkala hospodaření, působnosti a postavení obcí. V praktické části byly informace získány především z interních podkladů a konzultací Městského úřadu Hradec nad Moravicí, a také internetových zdrojů.

V diplomové práci byla využita metoda analýzy a komparace hospodaření města Hradce nad Moravicí v letech 2007 až 2011, dále metoda dedukce, na jejímž základě byly navrženy možnosti financování vybrané investiční akce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

a) Knihy

1. BALÍK, Stanislav. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 250 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
2. HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 2. vyd. Opava: Optys, 2007. 208 s. ISBN 80-851819-60-0.
3. HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s.r.o., 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
4. KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 1. vyd. Praha: LINDE, 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
5. OSTŘÍŽEK, Jan a kol. *Public Private Partnership: příležitosti a výzva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 284 s. ISBN 978-80-7179-744-9.
6. PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 239 s. ISBN 978-80-210-4681-8
7. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
8. PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 376 s. ISBN 80-7261-086-4.
9. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-5.
10. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.

b) Legislativa

1. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3426>. ISSN 8-591449-038010-00.
2. Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 3513-3515. Dostupný z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>. ISSN: 8-591449-073011-00.

3. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 3557-3567. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>. ISSN: 8-591449-073011-00.
4. Zákon č. 565 ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 1998, částka 92, s. 2106-2109. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2403>.

c) Elektronické zdroje

1. ASOCIACE PPP: *Metoda PPP a její využití v oblasti základního a středního školství*. [online]. [13.4.2012] Dostupné z: http://www.asociaceppp.cz/cnt/sektorove_studie/?page=0&action=vfile_cs&id=2&disp=att.
2. ČMZRB. *Produkty a služby*. [online]. [27.3.2012]. Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby>.
3. ČSAS. *Produkty a služby pro města a obce*. [online]. [26.3.2012]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=segment02.
4. ČSOB. *Úvěry municipalitám a neziskovým organizacím*. [online]. [27.3.2012]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/Firmy/Municipality-a-neziskove-organizace/Uvery/Stranky/default.aspx>.
5. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Bilance počtu obyvatel MSK*. [online]. [10.3.2012]. Dostupné z: http://www.ostrava.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/bilance_poctu_obyvatel_a_vekove_slozeni_v_obcich_moravskoslezského_kraje.
6. FONDY EU. *Slovník pojmů* [online]. [25.3.2012]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/Z/Zpusobily-vydaje-\(uznatelne-naklady\)>](http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/Z/Zpusobily-vydaje-(uznatelne-naklady)>).
7. KB. *Financování veřejné správy*. [online]. [27.3.2012]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/verejna-sprava/financovani/index.shtml>
8. Městský úřad Hradec nad Moravicí. *Historie*. [online]. [25.3.2012]. Dostupné z: <http://www.muhradec.cz/infocentrum/o-meste/historie/>
9. Ministerstvo financí ČR. MFCR: *Monitoring hospodaření obcí*. [online]. [28.3.2012]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_monitoring_hospodareni_obci.html
10. NAZELENO. *Tepelné čerpadlo země – voda*. [online]. [25.3.2012]. Dostupné z: <http://www.nazeleno.cz/energie/tepelna-cerpadla/tepelne-cerpadlo-zeme-voda-vyplati-se.aspx>.
11. OP PŘESHraniční spolupráce ČR – PR. *Příručka pro žadatele*. [online]. [28.3.2012]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/prirucka-pro-zadatele.html>.

12. OP ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. OPŽP: *Stručně o OP životního prostředí*. [online]. [26.3.2012]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/16/strucne-o-op-zivotni-prostredi>.
13. TOMÁNEK, Petr. Veřejné finance – Modul F: Hospodaření územních samosprávných celků. Ostrava, 2007. Dostupné z: IIS VŠB-TU Ostrava.
14. VOLBY. *Volby do zastupitelstev obcí 15.10. - 16.10.2010*. [online]. [20.3.2012]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/kv2010/kv111?xjazyk=CZ&xid=1&xobecnaz=hradec+nad+moravic%ED>.
15. ŽIVÉ OBCE: *Historie města Hradec n. Mor.* [online]. [3.3.2012]. Dostupné z: < http://www.ziveobce.cz/hradec-nad-moravici_c507270/zimrovice_b197009>.

d) Podklady MěÚ Hradec nad Moravicí

1. Čerpání rozpočtu na rok 2007
2. Čerpání rozpočtu na rok 2008
3. Čerpání rozpočtu na rok 2009
4. Čerpání rozpočtu na rok 2010
5. Čerpání rozpočtu na rok 2011
6. Dotační tituly v letech 2007 až 2011
7. Dluhová služba v roce 2007
8. Dluhová služba v roce 2008
9. Dluhová služba v roce 2009
10. Dluhová služba v roce 2010
11. Dluhová služba v roce 2011
12. Inventarizace majetku v letech 2007 až 2011
13. Rozpočet na rok 2012
14. Rozpočtový výhled na roky 2013 až 2014

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
EPC	Energy Performance Contracting (Smlouva o energetických službách)
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESCO	Firma energetických služeb
MěÚ	Městský úřad
OP	Operační program
OP ŽP	Operační program životního prostředí
PPP	Public Private Partnership (Spolupráce veřejného a soukromého sektoru)
SNK	Sdružení nezávislých kandidátů
ZŠ	Základní škola
ŽP	Životní prostředí

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne .....

.....
Lenka Škrobánková

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dluhová služba v letech 2007 až 2011

Příloha č. 2: Rozvaha města v roce 2011

Příloha č. 3: Spotřeba energie (plynu) v letech 2007 až 2011

Příloha č. 1: Dluhová služba města letech 2007 až 2011 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	Stav k 31.12.2007	Stav k 31.12.2008	Stav k 31.12.2009	Stav k 31.12.2010	Stav k 31.12.2011
Daňové příjmy (konsolidované)	43 597	48 896	43 182	48 514	46 928
Nedaňové příjmy (konsolidované)	10 813	10 272	9 621	11 069	11 841
Dotace - finanční vztah	1 850	1 939	1 987	3 903	3 344
Dluhová základna	56 260	61 107	54 790	63 486	62 113
Úroky	767	639	669	793	1 271
Splátky jistin a dluhopisů	5 428	3 983	6 081	27 661	1 862
Splátky leasingu	21	21	2	-	-
Dluhová služba	6 216	4 643	6 752	28 454	3 133
Ukazatel dluhové služby v %	11,05	7,59	12,30	44,82	5,00

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

Příloha č. 2: Rozvaha města v roce 2011 (v tis. Kč)

ROZVAHA V ROCE 2011				
AKTIVA		V tis. Kč	PASIVA	V tis. Kč
Stálá aktiva		322 920	Vlastní kapitál	296 649
	DNM	1 220	Jmění účetní jednotky a upravující položky	302 280
	DHM	321 700		
	DFM	-	Fondy účetní jednotky	2 970
	Dlouhodobé pohledávky	-	Výsledek hospodaření	- 8 601
Oběžná aktiva		29 691	Cizí zdroje	55 962
	Zásoby	21	Rezervy a zvláštní výdajový účet	-
	Krátkodobé pohledávky	10 558	Dlouhodobé závazky	45 860
	Krátkodobý finanční majetek	19 112	Krátkodobé závazky	10 102
AKTIVA CELKEM		352 611	PASIVA CELKEM	352 611

Zdroj: Interní podklady MěÚ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.

Příloha č. 3: Spotřeba energie (plynu) v letech 2007 až 2011

Spotřeba energie		
Rok	V GJ	V Kč
2007	1 585	659 536
2008	1 961	882 254
2009	2 074	979 728
2010	1 821	957 906
2011	1 478	940 904
Průměrná roční spotřeba energie	1 784	884 066

Zdroj: Podklady ZŠ Hradec nad Moravicí, vlastní zpracování.